

REGLER

LYDNADSTÄVLING

Klass 3

Gäller 1 januari 2027 – 31 december 2031

Lite extra stöd
genom hela hundlivet.
Med Agria är du aldrig ensam. Om
något händer finns vi här med stöd,
råd och försäkring.
Bli kund på agria.se
Agria

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar **6**

1. Inledning 6
2. Ansvar 6
3. Vaccinationer 7
4. ID-märkning 8
5. Veterinärintyg 8
6. Force majeure 9
7. Hinder för deltagande 9
8. Doping och annan otillåten påverkan 11
9. Ansvar gällande förvaring av hund 12
10. Disqualified eller 0 pris med hänvisning till mentalitet 12
11. Oacceptabelt beteende 13

Särskilda regler för lydnadstävling **14**

1. Reglernas tillämplighet med mera 14
2. Rätt att anordna tävling 14
3. Ansökan om och redovisning av tävling 14
4. Villkor för deltagande 15
   - 4.1 Löptikar 15
   - 4.2 Medlemskap 15
5. Hinder för deltagande 16
6. Dispenser för föraren 16
7. Anmälan och avgifter 16
8. Protest 16
9. Regler med mera 17
10. Kontroller 17
11. Betygsskala 17
12. Användande av gula och röda kort 17
13. Lydnadsdomare 18
14. Auktoriserad tävlingsledare 18
15. Tävlingssekreterare och övriga funktionärer 19
16. Tävlingsledningens ansvar för tävlingen 19
17. Förarens skyldigheter och hundens utrustning 19
18. Hundens beteende/diskvalificering 20
19. Övriga regler 20
20. Störande hund vid gruppmoment 20

Praktiskt arrangemang samt utrustning **21**

1. Tävlingens upplägg 21
2. Tid avsatt för domare och antal deltagare 21
3. Storlek på lydnadsringen 21
4. Utrustning 21

Priser och uppflyttningar **23**

Moment och koefficienter **24**

Generella anvisningar för utförande och bedömning av moment **25**

Klass 3 **35**

Bilaga 1 **56**

Bilaga 2 **57**

Bilaga 3 **58**

Bilaga 4 **62**

Bilaga 5 **63**

Bilaga 6 **64**

REGLER

LYDNADSTÄVLING

Klass 3

Gäller 1 januari 2027 – 31 december 2031

ALLMÄNNA REGLER FÖR UTSTÄLLNINGAR, PROV, TÄVLINGAR OCH BESKRIVNINGAR

Dessa regler är fastställda att gälla fr.o.m. 2027-01-01 t.o.m. 2031-12-31.

Nedanstående regler gäller för officiella (stambokförda) utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar samt i tillämpliga delar även vid inofficiella (icke stambokförda) arrangemang som anordnas inom SKK-organisationen.

Dessutom gäller i tillämpliga delar SKKs stadgar samt lagar (t.ex. Djurskyddslagen, Lagen om tillsyn av hundar och katter) och bestämmelser som utfärdats av myndighet (t.ex. Jordbruksverkets föreskrifter).

1. Inledning

Att samla hundar, människor och hundägare till utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar ställer höga krav på både arrangörer, funktionärer och deltagare. Syftet med de allmänna reglerna är att säkerställa rättvisa förhållanden, förebygga spridning av smittsamma sjukdomar och skador samt att skydda både människor och djur.

Hundens välfärd ska alltid komma först vid samtliga arrangemang inom SKK-organisationen. Våld mot djur liksom vanvård av djur är strikt förbjuden.

Varje individ som deltar, oavsett roll, förväntas agera ansvarsfullt, respektfullt och i enlighet med SKKs regler, policyer och riktlinjer. Det är allas ansvar att bidra till en trygg, rättvis och trivsam miljö – för hundarnas skull, men också för varandras.

Samtliga resultat från officiella utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar registreras av SKK. Championat kan endast tilldelas hundar som är registrerade hos SKK.

2. Ansvar

För att säkerställa ett rättvist och respektfullt genomförande av utställning, prov, tävling och beskrivning ska deltagare och funktionärer:

- handla eller uppträda på sådant sätt att det inte skadar eller motverkar SKK eller dess medlemsorganisationer
- inte agera på sådant sätt att det påverkar andra hundars chanser till rättvis bedömning
- inte uttala sig nedsättande om andra hundar, funktionärer eller deltagare.

Arrangörens ansvar

Arrangören ansvarar för att utställning, prov, tävling och beskrivning genomförs enligt gällande regler och tidsramar, och ska vara väl insatt i aktuellt regelverk.

Arrangerande klubb fritar sig och sina funktionärer från allt ansvar för skada eller förlust som kan uppstå för hundägare i samband med utställning, prov, tävling eller beskrivning. Detsamma gäller skada som förorsakats av hund under pågående utställning, prov, tävling eller beskrivning, om skadan inte bevisligen varit en följd av uppenbart bristande arrangemang.

Arrangören definierar vad som inräknas i området för utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Hundägarens/förarens ansvar

Lagen om tillsyn över hundar och katter och det ansvar det innebär för hundägare/förare gäller alltid, så även under utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Hundägaren/föraren är ansvarig att känna till aktuella regler för den verksamhet hen anmäler till.

Deltagande hundar ska vara tillgängliga för undersökningar och provtagningar vid kontroll av doping och andra otillåtna åtgärder.

Krav på medlemskap

Krav på medlemskap för att starta på utställning, prov, tävling och beskrivning regleras i respektive regelverk. Den som anmäler är ansvarig att känna till kraven för det hen anmäler till.

3. Vaccinationer

Rekommendation

Valpar bör av djurskyddsskäl grundvaccineras mot valpsjuka, parvo och smittsam leverinflammation vid sex till åtta (6–8) veckors ålder och vid tolv till sexton (12–16) veckors ålder.

En revaccination för att komplettera grundskyddet bör ges vid sex till tolv (6–12) månaders ålder och därefter vart tredje (3) år.

Vidare rekommenderar SKK att deltagande hundar dessutom är vaccinerade mot kennelhosta minst tre (3) veckor eller max tolv (12) månader före deltagande på utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Regler

Deltagande hundar på utställning, prov, tävling eller beskrivning samt andra hundar som har tillåtelse att vistas på området **ska** vara vaccinerade mot valpsjuka, parvo samt smittsam leverinflammation enligt följande:

- Förstagångsvaccination ska vara gjord minst fjorton (14) dagar före utställnings, prov-, tävlings- och/eller beskrivningsdagen.
- Hund under tolv (12) månaders ålder ska vara vaccinerad vid lägst tolv (12) veckors ålder.
- Hund över tolv (12) månaders ålder ska vara vaccinerad vid lägst sex (6) månaders ålder och vaccinationen får inte vara utförd för mer än tre (3) år sedan.
- Hund som har vaccinerats vid lägst sex (6) månaders ålder och som av veterinär bedömts inte bör vaccineras igen av medicinska skäl kan få deltaga om följande krav uppfylls: Ett skriftligt veterinärintyg med motivering varför hunden inte bör vaccineras ska medföras. Vidare ska veterinären intyga att hunden har antikroppar mot valpsjuka, parvovirus samt smittsam leverinflammation. Veterinären ska också bifoga relevant provsvar från titertest som utförts med ackrediterad metod. Intyg och provsvar är giltigt i tre (3) år från provtagningsdatum.

Deltagande utländska hundar ska vara införda till Sverige i enlighet med Jordbruksverkets gällande införselbestämmelser för hund.

Kontroll av att gällande införsel- och vaccinationsbestämmelser följts kan förekomma.

4. ID-märkning

Hund ska vara ID-märkt för att få delta på utställning, prov, tävling eller beskrivning. ID-märkningen kan ske genom tatuering eller genom implantat av microchip som uppfyller gällande ISO-standard.

Kontroll av ID-märkning kan ske.

5. Veterinärintyg

Uppgifter som ska finnas med för att veterinärintyg ska vara giltigt är: ras, namn, registreringsnummer eller tävlingslicensnummer, chipnummer, beskrivning av skada, om den är förvärvad, vad ingreppet avser, åtgärd, anledning till åtgärd och om kroppsdel (inklusive tänder) avlägsnats kommentera dess utseende före ingreppet. Intyget ska vara signerat av ansvarig veterinär, med namnförtydligande och kontaktuppgifter.

Vidimerad kopia räknas som original. Arrangör har rätt att kopiera veterinärintyg.

6. Force majeure

Arrangören är inte skyldig att återbetala anmälningsavgiften om arrangemanget blivit inställt på grund av force majeure.

SKK eller dess medlemsorganisation svarar inte för skador eller direkta eller indirekta kostnader som orsakats på grund av icke genomfört evenemang. Inte heller förtroendevald, tjänsteman eller funktionär inom SKK eller dess medlemsorganisation, som fattat beslut om detta, svarar för skador eller direkta eller indirekta kostnader.

7. Hinder för deltagande

Smittsam sjukdom

Hund som har en smittsam sjukdom eller ohyra får inte delta i utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Hund, som haft eller misstänkts ha haft kennelhosta, får inte delta förrän den varit symptomfri i minst två (2) veckor. Hund, som haft eller misstänkts ha haft valpsjuka, parvovirusinfektion eller smittsam leverinflammation, får inte delta förrän den har varit symptomfri i minst fyra (4) veckor. Samma regler gäller även hund som vistats tillsammans med hund som varit sjuk i någon av dessa sjukdomar.

Hund med beslut om hemisolering får inte delta tidigare än två (2) månader efter avslutad hemisolering.

Dräktig tik – före och efter valpning

Dräktig tik får inte delta i utställning, prov, tävling eller beskrivning 30 dagar före valpning, beräknat från 63 dagar efter första parningen, och får inte heller delta förrän 75 dagar efter valpning, oavsett resultatet av valpningen. Vid beräkning av dagar är dag ett (1) **första dagen efter** parning/valpning.

För att säkerställa att en tik som gått tom verkligen inte är dräktig bör minst två (2) veckor ha gått efter beräknat födelsedatum innan den deltar i utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Vid mentalbeskrivning (BPH, MH) eller mentaltest (MT) får inte parad tik delta vid någon tidpunkt mellan parning och valpning. Se vidare i respektive regelverk.

Valpar

Med hänsyn till smittskydd och djurskydd får valpar under fyra (4) månaders ålder inte delta på utställning, prov, tävling eller beskrivning och inte heller befinna sig på området. Det är arrangörens ansvar att definiera vad som är området.

Öronkuperade hundar

Utställning

Öronkuperad hund får **inte** delta på utställning eller exteriörbeskrivning.

Prov, tävling och beskrivning

Öronkuperad hund född i land där öronkupering inte var tillåten när den utfördes får **inte** delta på prov, tävling eller beskrivning.

Öronkuperad hund född i land där öronkupering var tillåten när den utfördes **får** delta på prov, tävling och beskrivning.

Svanskuperade/amputerade hundar och hundar som inte fötts med naturligt hellång svans

I detta sammanhang likställs svansamputerade hundar med svanskuperade.

Utställning

Svanskuperad hund får **inte** delta på utställning eller exteriörbeskrivning. Detta gäller oavsett i vilket land hunden är född. Från detta förbud finns undantag specificerade i Utställningsreglerna.

Prov, tävling och beskrivning

Svanskuperad hund född i land där svanskupering inte var tillåten när den utfördes får **inte** delta på prov, tävling eller beskrivning.

Svanskuperad hund född i land där svanskupering var tillåten när den utfördes eller som har svanskuperats av veterinärmedicinska skäl alternativt inte är född med naturligt hellång svans **får** delta på prov, tävling och beskrivning.

Myndighetsbeslut eller SKK beslut

Person får inte anmäla, föra eller låta framföra hund på utställning, prov, tävling eller beskrivning, och inte heller på utställning delta med avels- eller uppfödargrupp, som:

- på grund av myndighetsbeslut inte får hantera eller inneha djur
- av SKKs Disciplinnämnd uteslutits ur SKK-organisationen
- av SKKs Disciplinnämnd, SKKs Centralstyrelse, annan nordisk kennelklubb eller FCI avstängts från rätten att anmäla, föra eller låta framföra hund på utställning, prov, tävling eller beskrivning
- valt att utträda ur SKK-organisationen under pågående utredning i SKKs Disciplinnämnd.

Hundägare ansvarar för att hund vid utställning, prov, tävling eller beskrivning inte framförs av person som på grund av myndighetsbeslut inte får hantera eller inneha djur, alternativt är utesluten, avstängd eller har utträtt ur SKK-organisationen under pågående utredning i SKKs Disciplinnämnd.

Hund får inte delta, som under de senaste sex (6) månaderna före aktuellt utställnings-, prov-, tävlings- eller beskrivningstillfälle ägts av person som av SKKs Disciplinnämnd uteslutits eller ålagts förbud att anmäla, föra eller låta framföra hund vid utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Person som av SKKs Centralstyrelse tilldelats tillträdesförbud i enlighet med SKKs stadga § 9 har inte rätt till tillträde på utställning, prov, tävling eller beskrivning eller annat klubbarrangemang.

8. Doping och annan otillåten påverkan

Deltagande hund får inte vara skadad eller sjuk. Den får inte heller vara påverkad på otillåtet sätt, det vill säga att den inte får vara utsatt för åtgärd som kan påverka utseende, prestation, reaktion eller yttring av skada eller sjukdom.

Det åligger den som är ansvarig för hunden att vid behandling eller annan åtgärd förvissa sig om vad detta kan innebära i fråga om hundens rätt att delta vid utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Doping

Doping av hund regleras av Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om träning och tävling med djur. Detaljerade regler för vilka behandlingar och åtgärder som är otillåtna inom SKK-organisationen finns i *Nationellt dopingreglemente för hund*. Här finns också regler för ansökan om dispens från SKK-organisationens dopingreglemente.

Då utställningsbestyrelse/provledning/tävlingsledning bestämt att prov för att undersöka eventuell doping eller annan otillåten åtgärd ska tas, är den som är ansvarig för hunden skyldig att ställa aktuell hund till förfogande för provtagning och för de ytterligare undersökningar som kan föranledas därav. Manipulation av prov för dopinganalys är förbjuden.

Otillåtna hjälpmedel

Hjälpmedel som påverkar hundens utseende, prestation, reaktion eller yttring av skada eller sjukdom är inte tillåtet under pågående bedömning/beskrivning vid utställning, prov, tävling eller beskrivning. Exempel på sådana hjälpmedel är täcke, lindor, skydd och stöd.

Munkorg är inte tillåtet inom det av arrangören definierade området för pågående utställning, prov, tävling eller beskrivning.

I de fall ett specifikt hjälpmedel är tillåtet regleras detta i aktuellt regelverk, och kan i vissa fall kräva godkänd ansökan om dispens.

Kastrerad hanhund/tik

Hanhund som kastrerats kirurgiskt, oavsett orsak, medges inte dispens att delta vid utställning och exteriörbeskrivning. Om hanhund som kastrerats kirurgiskt deltar på utställning eller exteriörbeskrivning ska Disqualified respektive Ej godkänd tilldelas.

Hanhund som kastrerats kirurgiskt medges generell dispens att delta vid prov, tävling eller beskrivning. Vid internationella prov och tävlingar kan särskilda krav på testikelstatus finnas – för upplysning om detta, *se det specifika regelverket*.

Hanhund som kastrerats genom medicinsk behandling medges inte dispens för deltagande vid utställning, exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning på grund av de beteendeeffekter behandlingen har.

Tik som kastrerats genom kirurgisk eller kontinuerlig medicinsk behandling medges generell dispens för deltagande vid utställning, exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning. *Se vidare Nationellt dopingreglemente för hund*.

9. Ansvar gällande förvaring av hund

Deltagare vid utställning, prov, tävling eller beskrivning ansvarar för att hunden förvaras och hanteras på ett tryggt och säkert sätt så att den inte kan tillfoga sig själv eller andra skada. Förvaring i bil, bur, tält eller dylikt är tillåten under förutsättningen att hunden mår bra och under inga omständigheter riskerar att komma till skada.

Om hundägaren/föraren under utställning, prov, tävling, beskrivning eller klubborganiserad aktivitet förvarar hund i strid mot ovanstående ska denne, av tjänstgörande funktionär, rapporteras till SKK enligt gällande rutiner.

Exempel på funktionär är: *domare, beskrivare, bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov-, test- eller tävlingsledare, ringsekreterare, instruktör, figurant vid prov m.fl.*

10. Disqualified eller 0 pris med hänvisning till mentalitet

Tjänstgörande domare har i samtliga utställnings-, prov-, tävlings- och beskrivningsformer rätt att utdela Disqualified eller 0 pris med hänvisning till mentaliteten om domaren bedömer att hunden utifrån aktuell utställning-, prov-, tävling- eller beskrivningsforms förutsättningar uppvisar aggressivitet, tydligt flyktbeteende eller annat olämpligt beteende kopplat till mentalitet.

Hund som vid tre (3) tillfällen tilldelats Disqualified eller 0 pris med hänvisning till mentaliteten, får inte delta på utställning, prov, tävling eller beskrivning.

11. Oacceptabelt beteende

Hund som under utställning, prov, tävling, beskrivning eller klubborganiserad aktivitet på ett oacceptabelt sätt visar aggressivitet, gör utfall eller på annat sätt uppträder hotfullt mot människor och/eller andra hundar eller tamdjur, ska enligt gällande rutin rapporteras till SKK av tjänstgörande funktionär.

Tjänstgörande funktionär har en särskild rapporteringsskyldighet rörande oacceptabelt beteende enligt ovan. Denna skyldighet gäller även om den tjänstgörande funktionären inte själv har bevittnat den aktuella händelsen. Det åligger arrangör att se till att rapportering är möjlig vid alla arrangemang och klubborganiserade aktiviteter. ***Exempel på funktionär är:*** *domare, beskrivare, bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov-, test- eller tävlingsledare, ringsekreterare, instruktör, figurant m.fl.*

Det bör beaktas att hund under mentalbeskrivning eller mentaltest befinner sig i en testsituation. En rapport om oacceptabelt beteende ska därför övervägas extra noga.

Rapporterad hund kan avvisas från området.

SÄRSKILDA REGLER FÖR LYDNADSTÄVLING

Lydnadsträning bygger på samarbete och glädje med betoning på en god relation mellan förare och hund. Hunden tränas med mycket små tecken att genomföra olika moment både nära och på avstånd från föraren.

I internationell klass 3 tävling sker tävlan om CACIOB, reglerna för klass 3 ska tillämpas.

För tävlan om CACIOB krävs att hunden har uppnått 15 månaders ålder och är registrerad i en stambok som är erkänd av FCI. CACIOB och reserv-CACIOB kan inte tilldelas oregistrerad hund eller kryptorchid hund eller till hund av ras som inte är erkänd av FCI. Anvisningar från FCI ska tillämpas på internationella tävlingar.

1. Reglernas tillämplighet med mera

Dessa regler ska tillämpas vid officiella lydnadstävlingar i klubbar inom SKK-organisationen.

Härutöver gäller i tillämpliga delar Svenska Kennelklubbens (SKK:s) stadgar, bestämmelser som utfärdats av myndighet samt kompletterande speciella anvisningar som finns på Svenska Brukshundklubbens hemsida.

Svenska Brukshundklubben (SBK) publicerar all nödvändig information om lydnadstävlingar på sin hemsida: regler, delar i lagstiftning som gäller tävlande med djur och införande av djur i landet samt information om anmälningsavgifter och anmälan.

2. Rätt att anordna tävling

Officiella lydnadstävlingar anordnas av klubbar inom SKK-organisationen.

Uppenbart åsidosättande av fastställda regler för lydnadstävlingar kan medföra att arrangör inte ges tillstånd att anordna tävling under viss tid.

3. Ansökan om och redovisning av tävling

Officiell lydnadstävling ska ansökas hos SBK för godkännande och fastställande. Ansökan sker enligt SBK:s anvisningar.

Årets fastställda tävlingsprogram finns i SBK Tävling. Redovisning av tävling sker enligt anvisningar på SBK:s hemsida och i SBKTävling.

Avseende internationella tävlingar med CACIOB sker, efter SBK:s godkännande och fastställande, ansökan hos FCI via SKK.

4. Villkor för deltagande

Lydnadstävling är öppen för alla hundar, vilket innebär även oregistrerade och kryptorchida hundar. Hunden ska ha uppnått 15 månaders ålder senast dagen före tävlingstillfället för att få tävla i klass 3.

Förare får tävla med flera hundar i samma klass om så är möjligt.

För registrerad hund:

Hunden ska delta i det namn den är registrerad. Resultat för hund som tävlar under oriktiga anmälningsuppgifter stryks.

För utlandsägd hund ska tävlingsbok medfölja till tävlingen. I de fall dessa krav ej uppfylls kommer erhållna resultat att annulleras. Utlandsägd hund ska vid anmälningstidens utgång vara verifierad i SKK-hunddata.

Observera att om en utländsk hund delägs av en person boende i Sverige, måste hunden vara omregistrerad i SKK före anmälningstidens utgång.

För oregistrerad hund:

Oregistrerad hund ska inneha en tävlingslicens (TAVLIC) utfärdad av SKK. TAVLIC-numret ska anges vid anmälan.

För deltagande i internationell klass 3:

För deltagande i internationell klass 3 ska hunden medföra en av SBK avsedd tävlingsbok som lämnas till tävlingsledningen vid anmälan. I den rapporterar tävlingsledningen resultat men även rapportering av incidenter kan förekomma. Domare signerar tävlingsboken efter avslutad tävling.

4.1 Löptikar

Löptikar får generellt inte delta. Löptikar får däremot delta om arrangören så meddelar. Löptikar måste dock alltid starta sist. De ska hållas borta från tävlingsområdet eller vistas på av arrangören anvisat område tills alla andra hundar har genomfört sina moment.

4.2 Medlemskap

Föraren ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen eller erkänd utländsk kennelklubb.

Förare bosatt i Sverige, får under en och samma tävlingssäsong (= kalenderår) representera endast en klubb i SBK. Undantag gäller dock för förare, vars medlemskap upphör under säsongen. Vid förnyelse av detta kan byte av klubb ske.

5. Hinder för deltagande

Se även "Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar" i början av dessa regler.

Förare/ägare till hund som deltar i tävling får ej tjänstgöra som funktionär i den klass som hunden deltar.

6. Dispenser för föraren

I vissa fall kan Svenska Brukshundklubben utfärda dispens att få tävla med särskilda villkor. Sådan dispens ska visas för arrangören. För mer information om dispenser se SBK:s anvisningar.

7. Anmälan och avgifter

Anmälan till officiell tävling och SM görs enligt SBK:s anvisningar som finns på hemsidan.

De tävlande får all nödvändig information om tävlingen i ett PM. PM ska vara den tävlande tillhanda senast 14 dagar före tävling.

Regler kring återbetalning finns i SBK:s anvisningar.

8. Protest

Förare som anser sig ha behandlats orättvist kan söka upprättelse genom att avge protest till arrangören eller tävlingsledaren.

- Protest kan inte lämnas mot domslut.
- Resultat kan ändras endast i följande fall:
  - om fel av teknisk art blivit begånget, till exempel om hunden felaktigt deltagit i viss klass utan att vara berättigad därtill
  - om hunden inte haft rätt att delta enligt gällande regler.

Protesten ska muntligen framföras till arrangören/tävlingsledaren senast fem (5) minuter efter sista start i den aktuella klassen och sedan skriftligen lämnas in till arrangören/ tävlingsledaren på härför avsedd blankett senast 30 minuter efter avslutad klass.

Protest behandlas av arrangör och huvuddomaren/domaren i samverkan, beslut fattas av huvuddomaren/domaren.

Protesten ska avgöras innan provet är slut. Avslagen protest ska skriftligen motiveras. Klagande som inte låter sig nöja med huvuddomarens/domarens beslut kan besvära sig hos SBK:s Förbundsstyrelse (FS). Besvär ska skriftligen vara FS tillhanda senast en vecka efter det att den klagande fått del av domarens beslut.

9. Regler med mera

Det åligger arrangören att hålla dessa regler och övriga anvisningar för lydnadstävlingar tillgängliga på tävlingsplatsen.

10. Kontroller

Arrangör kan kontrollera:

- att hund är ID-märkt
- att hunden är vaccinerad enligt gällande bestämmelser
- att föraren har giltigt medlemskap

Det åligger tävlande som inte kan styrka medlemskap inom SKK-organisationen att, inom tre dagar efter tävlingstillfället, hos arrangören styrka sitt medlemskap. Sker inte detta, ska resultatet strykas.

11. Betygsskala

Bedömningen sker med betygsättning enligt skalan:

0 (inte godkänd) –5–5½–6–6½–7–7½–8–8½–9–9½–10

Betyget multipliceras med för varje moment angiven koefficient. Domaren ska i bedömningsprotokollet anteckna anledningen till betyg som understiger 10. Öppen synlig bedömning är obligatorisk i samtliga klasser.

12. Användande av gula och röda kort

- Det gula kortet innebär en varning. Domaren kan ge en varning baserat på förarens eller hundens agerande. Om domaren visar gult kort medför det att 10 poäng dras av från ekipagets slutpoäng. Om domaren visar gult kort två gånger medför det diskvalificering av ekipaget.
- Rött kort innebär diskvalificering. Hunden får inte fortsätta med de kvarvarande momenten och poängen stryks.

Användande av gult/rött kort på tävlingar med flera domare

1) Två eller flera domare i separata ringar

- När två domare dömer i separata ringar (olika moment) medför ett rött kort (det första som visas) att ekipaget diskvalificeras.
- Om en domare har visat gult kort, t.ex. i den första ringen, ska de andra domarna (andra eller tredje domaren) inte informeras om detta. Alla domare dömer oberoende. Det gula kortet noteras och om ett gult kort visas av ytterligare en domare (andra eller tredje domaren) noteras även detta. Domaren informeras om att ekipaget redan har fått ett gult kort och att ekipaget därmed diskvalificeras.

2) Två eller flera domare i samma ringar

Om en domare vill varna (gult kort) eller diskvalificera (rött kort) en tävlande ska hen informera övriga domare och frågan ska avgöras av samtliga domare tillsammans. Det är företrädesvis huvuddomaren (ordförande i domarteamet) som visar kortet, om hen befinner sig i ringen.

13. Lydnadsdomare

Lydnadsdomare auktoriseras av SBK. Lydnadsdomare av andra klass äger rätt att döma startklass, klass 1 och 2. Lydnadsdomare av första klass äger rätt att döma samtliga lydnadsklasser.

Lydnadsdomare auktoriserad i Sverige ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen.

Anlitas en utländsk domare (som är auktoriserad i ett annat land än Sverige) krävs tillstånd från domarens hemland via SKK.

Domare som inte dömt lydnadstävling under föregående kalenderår äger inte rätt att döma lydnadstävling förrän förnyad prövning av kompetens skett enligt SBK:s bestämmelser.

Domare som inte deltagit vid regional/central domarkonferens under de senaste två föregående kalenderåren äger inte rätt att döma lydnadstävling förrän förnyad prövning av kompetens har skett enligt SBK:s bestämmelser. Domare får inte tävla i någon klass på tävlingen där domaren själv dömer. Domare till officiella lydnadstävlingar inom SBK kallas till tjänstgöring genom distriktets försorg.

Om mer än en domare dömer tävlingen ska en av domarna utses till huvuddomare. Om det uppstår händelser som inte regleras av reglerna eller anvisningarna är det domaren/domarna som beslutar hur händelsen ska hanteras.

14. Auktoriserad tävlingsledare

Tävlingsledare för lydnadstävling auktoriseras av SBK. En auktoriserad tävlingsledare ska kommendera momenten i klass 3.Tävlingsledare för lydnadstävling auktoriserad i Sverige ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen.

Tävlingsledare får inte delta i den klass där hen själv tjänstgör.

Om utländska tävlande deltar i tävlingen rekommenderas att komma överens om ett gemensamt språk för kommenderingen innan tävlingen börjar. I internationell klass 3 måste tävlingsledaren kunna kommendera på engelska eller annat språk som överenskommits.

Auktoriserade tävlingsledare som inte tjänstgjort under lydnadstävling eller deltagit vid regionala/centrala tävlingsledarkonferenser under de senaste två föregående kalenderåren äger inte rätt att tjänstgöra på lydnadstävling förrän förnyad prövning av kompetensen har skett enligt SBK:s bestämmelser.

Om momenten delas upp och döms av två eller fler domare ska det finnas motsvarande antal tävlingsledare. Det ska finnas minst en auktoriserad tävlingsledare per ring.

15. Tävlingssekreterare och övriga funktionärer

Tävlingssekreterare auktoriseras av SBK. Tävlingssekreterare auktoriserad i Sverige ska vara medlem i klubb inom SKK-organisationen.

Tävlingssekreterare får inte delta i den klass där hen själv tjänstgör.

Övriga funktionärer som tjänstgör på tävling behöver inte vara auktoriserade, de ska dock vara medlemmar i klubb inom SKK-organisationen samt förtrogna med relevanta bestämmelser och regler. För samtliga kategorier av funktionärer gäller att de ska efterleva de etiska regler och riktlinjer som formulerats i dokumentet ”Etisk policy för prov och tävling inom Svenska Brukshundklubben”.

Funktionär får inte delta i den klass där hen själv tjänstgör.

16. Tävlingsledningens ansvar för tävlingen

Lydnadstävling leds av den för dagen utsedda domaren och tävlingsledaren. Om det är fler än en domare på tävlingen utses en av dem till huvuddomare och ordförande för domargruppen.

Om det uppstår incidenter under tävlingen som inte täcks av dessa regler och riktlinjer, är det domaren (eller domargruppen ledd av huvuddomaren) som avgör hur incidenten ska hanteras eller utvärderas.

17. Förarens skyldigheter och hundens utrustning

Förarens skyldigheter som tävlande börjar när hen kommer till tävlingsområdet och slutar efter den slutliga prisutdelningen. Förare ska följa dessa regler och riktlinjer samt regler utgivna av SKK och SBK. Föraren förväntas uppträda väl mot tävlingsledning, funktionärer och övriga tävlande.

Domaren kan diskvalificera en förare från tävlingen om hen inte följer reglerna eller uppträder på ett opassande sätt. Domarens beslut är slutligt och ska inte ifrågasättas av tävlande.

Förarna ska anmäla sig i sekretariatet senast 30 minuter före tävlingen börjar. Om arrangören tillåter går det även bra att förarna anmäler sig senast 30 minuter innan respektive klass startar.

Det är förbjudet att bestraffa hunden.

Stackel, elhalsband eller annan tvingande utrustning som till exempel munkorg, är förbjudna. Dessa restriktioner gäller under hela tävlingen. Täcken, skynken, selar, regntäcken, skor, strumpor, bandage eller lindor på hunden är förbjudna under programmet.

Hundarna ska ha halsband vid gruppmomenten, fästinghalsband är dock utöver det vanliga halsbandet tillåtet. Det är upp till föraren att bestämma om hunden ska ha halsband eller inte under övriga moment.

18. Hundens beteende/diskvalificering

En hund som vid något tillfälle under tävlingen (före, under, eller efter sitt eget framförande) biter, försöker bita, attackerar eller försöker attackera människor eller andra hundar, diskvalificeras från tävlingen. Resultatet stryks även om hunden redan har genomfört alla moment. Om det händer under en tvådagarstävling gäller diskvalificeringen även den andra dagen och hunden får alltså inte tävla.

Incidenten ska rapporteras för oacceptabelt beteende enligt punkt 5 i SKKs "Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar" samt antecknas i hundens tävlingsbok (gäller internationell klass 3).

19 Övriga regler

Förare får inte, utan tillstånd från tävlingsledaren eller domaren, beträda tävlingsringen (med eller utan sin hund) när tävlingsringen ställs i ordning inför tävling och när den är färdigställd.

Tävlande som tränar i tävlingsringen före tävlingen eller i pauser diskvalificeras.

Gruppmoment

Lägsta antalet hundar i gruppmomenten (mom. 3.1 och 3.2) är tre (3) och maximalt fyra (4), undantaget om det bara är fem (5) hundar totalt i klass 3.

Vid speciella tävlingar med många deltagare (som t.ex. rankingtävlingar och mästerskap) kan huvuddomaren, i samråd med domaren/domarna som dömer gruppmomenten samt tävlingsledaren, ta beslut om att genomföra gruppmomenten med fem hundar per grupp.

Stand-in hundar

Om arrangören har tillgång till säkra hundar ska dessa användas i gruppmomenten för att det ska bli minst tre hundar. Förare och hundar ska vara väl förberedda för uppgiften. Förarna till stand-in hundarna kan stå kvar hos sina hundar med dessa kopplade under gruppmomenten. Domaren avgör hur momenten ska gå till om stand-in hundar ska delta.

Information

Arrangören ska i form av ansvarig tävlingsledare informera tjänstgörande lydnadsdomare om ovanstående undantag kommer att tillämpas.

20. Störande hund vid gruppmoment

Hund som vid gruppmoment, utan att själv vara provocerad, lämnar sin plats och utan aggression närmar sig en annan hund ska rapporteras (undantaget om hunden direkt går till sin förare). Domaren är skyldig att rapportera och rapporten insänds via arrangören till SBK på fastställt formulär tillsammans med redovisningen av tävlingen. SBK kan, grundat på en eller flera insända rapporter, besluta om förbud för hund att delta i tävling där gruppmoment förekommer. Hund som blir rapporterad för störande hund i gruppmoment ska även diskvalificeras från fortsatt tävlande.

PRAKTISKT ARRANGEMANG SAMT UTRUSTNING

Upplägg, antal deltagare, storlek på ringen samt nödvändig utrustning.

1. Tävlingens upplägg

Domaren (huvuddomare, överdomare, ordförande i domargruppen) har rätt att, efter att ha konsulterat tävlingsledningen, bestämma i vilken ordning momenten ska utföras och hur de ska grupperas. Ordningen ska vara densamma för samtliga deltagare.

2. Tid avsatt för domare och antal deltagare

Tävlingen ska planeras så att domaruppdraget inte tar mer än cirka sex (6) timmar per dag. Arrangören ska vid planering av tävlingen planera för pauser för domare och funktionärer.

Det bör noteras att den tid som krävs för att döma ett visst antal hundar beror på uppläggningen av momenten, tävlingsledaren, domaren och de ekipage som deltar i tävlingen.

Det rekommenderas att en domare inte dömer fler än cirka 25 hundar per dag i klass 3. Om fler än en domare är utsedda till tävlingen ska varje domare döma de moment hen tilldelats för samtliga tävlande. I detta fall kan antalet startande vara fler.

3. Storlek på lydnadsringen

Storleken på lydnadsringen vid en inomhustävling bör vara minst 20 x 30 meter i klass 3. Vid utomhustävling är det önskvärt att ringen är åtminstone 25 x 40 meter. Ringen kan vara mindre om momenten är uppdelade på två eller flera ringar och de moment som kräver mindre yta grupperas tillsammans. Lydnadsringen ska vara tydligt markerad. Det är upp till domaren att avgöra om ringen är tillräckligt stor eller inte.

4. Utrustning

Det är tävlingsledningens ansvar att på tävlingsplatsen hålla nedan beskrivna utrustning, regler och riktlinjer, samt andra nödvändiga instruktioner tillgängliga.

Hinder

- Hinder, cirka 1 meter brett, och justerbart i höjd från cirka 10 till 60 cm i intervaller om maximalt 10 cm ska finnas. De två hindren behöver inte vara identiska. Hinderstolparna ska vara cirka 1 meter höga och hindrets fötter ska vara minst 0,5 meter långa. Hindret ska vara öppet konstruerat, dvs att det bara är en bräda (cirka 3–5 cm hög) eller en rund bom (ccirka 3–5 cm i diameter) på den angivna höjden, förutom den sammanbindande stödjande stången längst ned. Det ska

finnas hållare enbart för själva bommen och de ska vara konstruerade så att hunden kan riva bommen oavsett vilket håll den hoppar ifrån. Hållarna ska vara lätt konkavt formade så att bommen inte kan blåsa ner av vinden. Täckta hinderstolpar får inte användas. Se figurer som beskriver hindret i bilaga 1.

Apportföremål (se bilaga 6):

- Tre uppsättningar träapporter: små, medelstora och stora. Varje uppsättning ska innehålla tre apportbockar av samma storlek för klass 3. Apportbockarna ska vara helt gjorda i trä. Mittendelen måste vara tillverkad av obestruket trä medan sidorna kan vara färgade. Samtliga ska vara utformade så att de kommer upp en bit från marken. Utrymmet mellan apportens grepp och marken ska inte vara mindre än cirka 4,5 cm för stora apporter, 3,5 cm för medelstora apporter samt 2,5 cm för små apporter. Varje uppsättning ska variera i storlek och vikt så att de passar raser av olika storlekar, dvs. små, mellanstora och stora raser. Apporter i samma uppsättning ska ha samma form, dimensioner och vikt. De ska dessutom ha samma färg och eventuella markeringar på apporternas sidor ska vara identiska. Den största apportbocken bör inte väga mer än cirka 450 gram. Föraren har rätt att välja vilken storlek hen vill använda.
- Träföremål av storleken cirka 2 x 2 x 10 cm krävs för momentet "Vittringsprov och apportering". Antalet föremål är 6 till 8 gånger antalet startande hundar.
- Endast apporter med fyra, sex eller åtta kanter är godkända.

Koner och markörer

- Det ska finnas 3–6 koner. Konerna ska vara cirka 40–50 cm höga. Gruppen med de 3–6 konerna ska täcka en yta av cirka 0,4–0,5 kvadratmeter. Formeringen (djup x bredd) av konerna ska vara 60–80 x 60–80 cm. Gruppen av koner ska vara av samma höjd och modell, men behöver inte vara av samma färg.
  För mer info se bilaga 4.
- Tillräckligt antal koner eller annan typ av markörer för att vid behov markera till exempel start- och slutpunkt för moment och punkter för vissa utföranden t.ex. vändningspunkter. Koner/markörer ska vara ändamålsenliga. I val av storlek, synlighet och färg bör funktionen beaktas, det vill säga om de är menade för hunden, föraren, domaren eller tävlingsledaren. Till exempel ska konerna som markerar rutan vara cirka 15 cm höga och synliga. Markörer som visar avstånd eller var man ska ge kommandon ska vara diskreta för hunden.

Övrig utrustning

- Domarblock för att visa upp vilka betyg som ges.
- Skyltar som visar positionerna i fjärrdirigering (text eller figur), alternativt en elektrisk skylt.
- Tejp, sprayfärg (giftfri), krita eller liknande märkningsmaterial för att märka ut rutor, cirklar samt start- och slutpunkter.

PRISER OCH UPPFLYTTNINGAR

Klass 3

1:a pris	256 – 320 poäng
2:a pris	224 – under 256 poäng
3:e pris	192 – under 224 poäng

Om en hund har startat i klass 3 får den inte längre starta i en lägre klass.

För att få starta i klass 3 ska hunden uppnått första pris i klass 2, oavsett i vilket land (som använder FCI:s regler).

Färgerna för lydnadsrosetter är traditionellt svart – röd – gul.

Om två eller flera hundar får samma slutresultat och om det är önskvärt att ha en slutlig segrare, t.ex. vid SM, ska poängen för moment 3.3 (enbart fria följet), 3.5 (inkallning) och 3.6 (rutan) läggas ihop. Om resultatet fortfarande blir detsamma ska dessa tre moment göras om.

Underkänt och diskvalifikation

Ett underkänt moment är ett moment som tilldelats betyget 0 (noll). Hunden får fortsätta med övriga moment.

Ett slutresultat på mindre än 192 poäng innebär underkänt på tävlingen, dvs. ”inte kvalificerad”.

Om hunden blir diskvalificerad förlorar den alla poäng som uppnåtts och får inte fortsätta med övriga moment samt ska tilldelas priset 0.

Lydnadsdiplom/championat

Klass	**Beteckning**	**Kriterier**
Klass 3	LD 3	Tre 1:a pris i klass 3

Lydnadsdiplom kan även tilldelas oregistrerad eller kryptorchid hund.

LD 3 kan endast tilldelas hund som inte är berättigad att erhålla SE LCh.

Regler för erhållande av nationellt lydnadschampionat återfinns i SKKs Utställnings- och championatregler.

MOMENT OCH KOEFFICIENTER

Klass 3

	Moment	**Koeff**
1	Sittande i grupp i 2 minuter, förare utom synhåll	2
2	Platsliggning i 1 minut och inkallande	2
3	Fritt följ	4
4	Positioner under marsch med upptag eller inkallning	3
5	Inkallande med ställande/läggande/sättande	3
6	Sändande med dirigering, läggande och inkallande	4
7	Apportering med dirigering	3
8	Sändande runt koner, positioner, apportering och hopp över hinder	4
9	Vittringsprov och apportering	3
10	Fjärrdirigering	4
	Totalt	**32**

GENERELLA ANVISNINGAR FÖR UTFÖRANDE OCH BEDÖMNING AV MOMENT

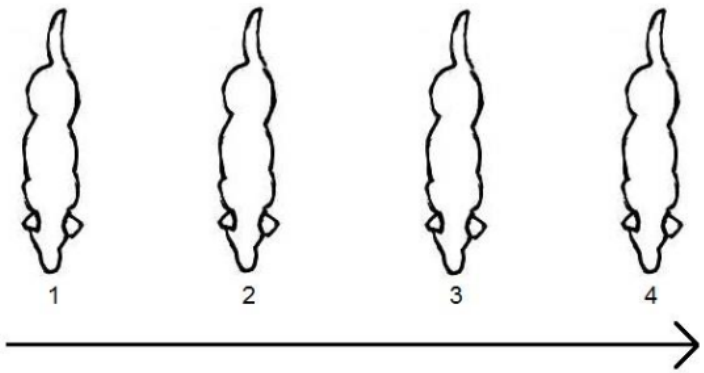
Dessa anvisningar ska följas i alla moment såvida inte annat anges i beskrivningen av momenten.

Utförande av momenten

1. Domaren har rätt att välja i vilken ordning momenten utförs. Ordningsföljden ska dock vara densamma för alla tävlande. Den tävlande har rätt att avstå ett eller flera moment. De moment som kombineras (3.1/3.2 eller 3.3/3.4) går bara att avstå om man avstår båda momenten i respektive kombination. Föraren ska informera domaren och tävlingsledaren om detta så snart som möjligt, dock senast innan hen intar utgångsposition för aktuellt moment. Om den tävlande vill avstå gruppmomenten ska det informeras om i god tid.
2. Momenten börjar och slutar med hunden i utgångsposition. Utgångsposition definieras som att hunden sitter vid förarens vänstra sida.
3. Föraren går i vanlig marsch i alla moment utom fritt följ. Fritt följ ska även inkludera långsam marsch och språngmarsch.
4. Alla moment börjar när tävlingsledaren har visat föraren och hunden till startpunkten, hunden sitter i utgångsposition och tävlingsledaren har meddelat ”momentet börjar”. Gruppmomenten börjar när de tävlande står på rad och tävlingsledaren meddelat ”moment börjar”.
5. Föraren ska kommendera sin hund till utgångsposition vid startpunkten och ska vara redo att starta momentet utan dröjsmål. Föraren ska ha sin hund i utgångsposition och påbörja momentet kort efter att hen kommit till startpunkten.
6. Alla moment slutar när tävlingsledaren meddelar ”momentet slut”.
7. I alla moment, såvida inte annat anges i beskrivningen av momenten, ska föraren följa tävlingsledarens instruktioner om när hen får kommendera hunden i alla delar av momentet, även om det inte har systematiskt beskrivits för alla moment.
8. Det är upp till föraren att avgöra om hen vill ge ett andra kommando och när hen vill ge det.
9. Tävlingsledarens kommendering i dessa regler är bara exempel. Det är viktigt att kommenderingen är distinkt och tydlig för både förare och domare. Detta gäller både innebörd och volym. Överdriven volym är dock inte att rekommendera.

10. Det är inte tillåtet att peka ut eller visa platser eller riktningar för hunden före moment, vid startpunkten, eller under moment (annat än de som är relaterade till det pågående momentet, om sådana är tillåtna). Detta leder till att momentet underkänns.
11. Föraren ska lämna kopplet utanför lydnadsringen. Detta gäller för samtliga moment. Hunden ska ha halsband på sig under gruppmomenten. Föraren beslutar om hunden ska ha halsband på sig under övriga moment. Fästingshalsband är tillåtet.
12. Hunden ska befinna sig vid förarens vänstra eller högra sida mellan momenten. Hunden behöver inte gå i fotposition eller vara under kommando, men den ska vara bredvid föraren och under kontroll. Om det av någon anledning blir en fördröjning mellan momenten är det tillåtet att lägga ner hunden, men den får inte kallas in från den positionen för att fortsätta med momenten (gult kort). Föraren ska hämta hunden för att sedan gemensamt gå till nästa startpunkt.
13. Föraren ska röra sig normalt längs raka linjer. Obestämda eller tveksamma rörelser, överdrivna gester, signaler eller kroppsspråk och onaturliga rörelser med armar och ben ger betygsavdrag. Vändningar och helomvändningar ska vara 90 grader respektive 180 grader och efter helomvändningar ska föraren återvända till sin ursprungliga linje.
14. I moment där hunden ska passeras ska avståndet mellan hund och förare vara cirka 0,5 meter. Föraren får passera hunden på valfri sida, såvida det inte har specificerats i momentet.
15. Riktningarna höger och vänster (t.ex. i apportering med dirigering) definieras från förarens utgångspunkt, dvs. föraren riktar åt sin höger- eller vänstersida när hen dirigerar hunden vid startpunkten.

    I gruppmomenten är riktningen dock från vänster till höger när förarna står framför de uppradade hundarna, riktade mot hundarna.
    1 = vänster…… 4 = höger (se skiss).

16. Föraren får inte vidröra, smeka/klappa eller på annat sätt uppmuntra hunden under momenten. Detta leder till att momentet underkänns. Detta är däremot tillåtet efter varje avslutat moment.
17. Godis eller leksaker som till exempel bollar är inte tillåtna i ringen, varken under eller mellan momenten. Om domaren upptäcker att en tävlande har eller använder godisbitar eller leksaker i ringen diskvalificeras den tävlande.
18. I dirigeringsmoment får föraren inte visa riktningar eller vidröra hunden vid startpunkten, även om momentet inte har börjat. Detta leder till att momentet underkänns. "Handtarget" är dock tillåtet en gång på startpunkten innan momentet startat. Det ska genomföras snabbt och får inte ge intryck av att visa riktningar. Det ska vara hunden som rör vid förarens handflata och inte föraren som rör vid hunden.
19. Föraren får med stor glädje, beröm och klappar uppmuntra sin hund efter avslutat moment.
20. I fall av överdriven uppmuntran exempelvis lek eller bus, hopp i famn, slalom mellan förarens ben etc. kan domaren ge en första varning och:

    a. Domaren visar gult kort.

    b. Om beteendet fortsätter diskvalificeras hunden, domaren visar rött kort
21. Domaren har rätt att avbryta ett moment om föraren inte har kontroll på hunden eller om hunden visar oförmåga eller ovilja att genomföra momentet. Momentet underkänns därmed.
22. Domaren har rätt att stänga av en hund från fortsatt deltagande om den verkar vara ur form eller om den uppträder störande med ihållande skällande eller gnällande.
23. Om hunden skäller eller gnäller under ett moment påverkar det betyget.
24. Om hunden skäller eller gnäller både under och mellan moment, kan domaren ge en första varning och:

    a. Domaren visar gult kort.

    b. Om beteendet fortsätter diskvalificeras hunden, domaren visar rött kort.
25. Höjden på hinder ska vara ungefär lika som hundens mankhöjd och hinderhöjden anpassas följaktligen därefter. Hindrets maximala höjd är 60 cm.

Fritt följ

26. Fritt följ utförs utan koppel.
27. Hunden ska villigt följa föraren, gående vid förarens vänstra sida, med bogen i höjd med förarens vänstra knä och följa föraren i en parallell linje. Hunden ska konsekvent, uppmärksamt, aktivt samt med god kontakt och motivation följa föraren. Hunden ska enkelt och utan stress/press hålla positionen.

Föraren ska röra armar och ben/fötter på ett för föraren naturligt sätt under momentet. En tydlig skillnad ska synas mellan olika tempon (vanlig marsch, långsam marsch och språng marsch). Om ekipaget går för långsamt eller om det inte syns en tillräcklig skillnad mellan tempon blir betygsneddraget 2–3 enheter.

Hunden ska hålla sin position genom hela programmet, såväl i svängar, helomvändningar och halter som i olika tempon. Hunden ska inte luta sig mot föraren, röra föraren eller störa denne och vice versa. Detta räknas som stora misstag.

Långsamt/tveksamt sättande, om hunden inte sitter i halter och extrakommandon är misstag.

28. Om hunden följer sin förare i en onaturlig position dvs tittar upp på föraren så att vinkeln mellan nacke och ryggrad är 90 grader eller ännu mindre (tittar rakt upp på ett överdrivet sätt) ska detta medföra betydande betygsavdrag beroende på grad. Detta kan även leda till underkänt moment, om det finns andra fel. Om hunden tittar åt sidan (på ett onaturligt, överdrivet sätt) är det ett lika allvarligt fel.

    Fritt följ måste således utföras naturligt med hundens nacke och rygglinje i naturliga rörelser. Observera att olika hundars naturliga huvudhållning varierar. Det är inte ett fel att hunden tittar på sin förare, håller ögonkontakt och visar engagemang. Det är överdrivenhet och att hunden går i en onaturlig position som är fel.

29. I fritt följ kan föraren välja att göra helomvändningar (180 graders vändning) antingen till höger eller till vänster. "Tyska vändningen" är lika acceptabel (hunden gör en snäv cirkel runt föraren på höger sida). Vid helomvändning ska föraren återvända till ungefär samma linje som hen kom ifrån.

30. Vändningar åt höger och vänster under fritt följ ska vara räta vinklar (90 grader). Inför vändning ska inte föraren vrida på huvudet och/eller axlarna. Andra kroppssignaler eller signaler med ben/fötter är inte heller tillåtet.

31. Kommandot "fot" får användas vid varje start, vid tempoväxlingar och vid stegförflyttningar i olika riktningar samt vid vändningar och helomvändningar från halt.

32. När föraren stannar ska hunden omedelbart och utan kommando inta utgångsposition.

33. Fritt följ bakåt ska starta från utgångsposition (en halt) och sluta i utgångsposition. Detta gäller för den längre sträckan.

    Även moment 3.4 (Positioner) ska starta från, och avslutas i, utgångsposition.

34. Vid bedömning av fritt följ ska domaren titta på både helheten och detaljerna. Betygsneddraget i fritt följ beror på misstagens frekvens samt hur allvarliga de är.

Kommandon och handtecken

35. Kommandoorden som anges här är rekommendationer. Andra tillräckligt korta ord är också accepterade kommandon.
36. Kommandot "fot" får användas vid varje start och kommandot "stanna kvar" får användas i moment där föraren lämnar hunden eller vänder sig ifrån hunden.
37. Muntliga kommandon måste användas i alla moment och ska vara tydliga. Domaren ska ha möjlighet att tydligt höra kommandon som ges till hunden. Överdrivet höga kommandon är dock inte en fördel och kan leda till betygsneddrag. I vissa moment är det tillåtet att använda handtecken tillsammans med det muntliga kommandot och dessa ska då ges samtidigt. I de moment där handtecken är tillåtet står det i momentbeskrivningen. När handtecken används ska de vara korta och inte pågå längre än ett muntligt kommando och de får inte innehålla några andra kroppssignaler. Det är bara tillåtet att använda en hand vid dirigering av hunden. En eller två händer får användas vid stoppen på inkallningen och vid fjärrdirigeringen.
38. Begreppet kroppsspråk innebär att röra sin kropp (inte nödvändigtvis ta steg), vrida eller vända på kroppen, huvudet eller axlarna såväl som att ge signaler med benen, fötterna eller händerna. Detta leder till betygsneddrag beroende på situationen och hur överdrivet kroppsspråket är. Föraren får dock snabbt vrida sitt huvud åt det håll dit hunden sänds. Föraren får också snabbt titta bakåt när hen kallar in hunden bakifrån i momenten 3.4 och 3.6.
39. Om föraren tar steg när hen kommenderar hunden (i situationer där föraren ska stå still) underkänns momentet.
40. Handtecken är aldrig tillåtna när hunden är vid sidan av föraren i fotposition. Detta leder till kraftigt neddrag, 2–4 betygsenheter beroende på styrka, situation och varaktighet. Om handtecknet kombineras med kroppssignaler blir betygsneddraget ännu kraftigare.
41. I moment där hunden dirigeras, eller behöver omdirigeras, är det tillåtet att använda handtecken samtidigt som ett muntligt kommando när hunden befinner sig på avstånd. Sådana moment eller delar av moment är: springa runt koner, sändande till en cirkel eller ruta och dirigering/sändande för att apportera korrekt föremål. Ett kompletterande handtecken ska inte innebära betygsneddrag, det sker endast för extra kommandon eller omdirigeringskommandon.

Inkallnings- och apporteringsmoment

42. Hundens namn får användas tillsammans med kommando vid inkallningsmoment/inkallningssituationer. Namnet och kommandot måste ges tätt tillsammans så att de inte ger intryck av att vara två separata kommandon. Det är också tillåtet att använda enbart hundens namn.

43. I inkallnings- och apporteringsmoment kan hunden antingen komma direkt in till utgångsposition eller så kan den sätta sig framför föraren först. Om hunden sätter sig framför föraren måste hunden, på kommando (efter instruktion från tävlingsledaren) snabbt inta utgångsposition och röra sig tätt intill föraren. Detta gäller även vid hopp över hinder.
44. I inkallnings- och apporteringsmoment behöver domaren inte veta om det var meningen att hunden skulle inta utgångsposition direkt eller först sätta sig framför föraren. Maxbetyg kan ges om momentet utförs korrekt, oavsett vilken typ av ingång som var avsedd.
45. Det är inte tillåtet att låta hunden hålla i föremålet/apportbocken innan momentet. Om detta händer underkänns momentet.
46. Föraren har rätt att välja storlek på apportbock. Apportbockarna ska dock vara utformade i enlighet med dessa regler. Se bilaga 6.

Bedömning av momenten

Grunden vid bedömningen är att betyget sänks när misstag görs. Avdragen kan vara olika stora beroende på vilket misstag som görs. Samma misstag, oavsett moment, ger samma betygsneddrag.

Misstag kan vara:

Hunden eller föraren gör något fel.

Hunden eller föraren underlåter (låter bli) att åtfölja ett kommando.

Hunden agerar på egen hand.

Brist på vilja, motvillighet etc.

I vissa fall behövs ett extra kommando, t.ex. om hunden gör misstaget att inte lägga sig vid kommandot ”ligg”. Misstaget är då att hunden inte lägger sig.

I andra fall behövs inget nytt kommando, t.ex.om hunden står eller ligger ner där den ska vara men har gjort detta utan kommando.

Betygsneddraget ska vara detsamma oavsett om ett nytt kommando behövs eller inte. Med andra ord ges inga extra neddrag just för att ett nytt kommando behövs.

Om hunden inte lyder första kommandot gäller generellt att:

- Neddraget för ett andra/extra kommando är 2 betygsenheter.
- Det finns situationer där neddraget för ett extra kommando kan vara 1–2 betygsenheter. I dessa fall står det beskrivet i momentet.

Några exempel på misstag och neddrag:

- En felaktig position, oavsett moment, ger 2 betygsenheters neddrag förutom vid positioner och fjärrdirigering. Exempel: Vid inkallning med stopp, i cirkeln eller rutan är neddraget för en felaktig position 2 betygsenheter så länge stoppet i övrigt är korrekt utfört.

  Föraren måste inte nödvändigtvis ge ett rättande kommando vid fel position. Det förbättrar inte betyget. Om föraren ger ett rättande kommando leder det inte till ytterligare neddrag så länge hunden lyder snabbt och resultatet blir korrekt.

  Det finns undantag från detta beskrivna i vissa moment, t.ex. i positionerna och fjärrdirigering.

  - I många moment ger sena stopp ett neddrag på 3 betygsenheter. I vissa fall kan det även leda till att momentet underkänns.
  - Hund som agerar självständigt (utan kommando) får i de flesta moment 3 betygsenheters neddrag.

47. Alla avvikelser från idealutförandet ska leda till betygsneddrag: alla extra kommandon, dubbelkommandon, kroppssignaler, avvikelser från utgångsposition och avvikelser från parallella linjer osv.

Kroppsspråk

- Kroppsspråk ger 1–5 betygsenheters avdrag beroende på styrka, varaktighet och frekvens.
- Vid användande av mycket kroppsspråk (lång varaktighet, väldigt tydliga signaler, hindrande med handen) ges 4–5 betygsenheters neddrag.
- För små, men tydliga, handsignaler eller tydligt lutande av huvudet ges 2–3 betygsenheters neddrag.
- För en väldigt kort blick på hunden, en liten nästan omärkbar handsignal eller en lätt rörelse med axeln ges 1–2 betygsenheters avdrag.

48. Det är viktigt att hunden är glad och villigt lyder kommandona.

49. Hänsyn ska tas till hundens ras vid bedömning av hastighet och tempo. Idealhastigheten är inte densamma för alla raser. När en hund reagerar på kommandona omedelbart och villigt, rör sig rastypiskt, håller sitt tempo och visar intresse i det den gör ska hunden tilldelas högsta betyg om den inte gör några misstag som leder till betygsneddrag.

    När hunden åtlyder ett kommando, t.ex. stoppkommando, utvärderas sträckan som hunden rört sig efter att kommandot getts. Hundens hastighet ska vara sådan att hunden har möjlighet att utföra kommandona, t ex stanna. Att mer tolerans ska finnas för snabba hundar än för långsamma, betyder inte att sträckan får vara längre för en snabb hund än vad som anges i momentbeskrivningen. Det innebär att en långsam hund kan stanna direkt vid kommandot.

Mötande steg som hunden tar mot sin förare räknas som ett stort misstag. Om hunden glider framåt efter kommandot utvärderas avståndet som om hunden tog steg.

50. Generellt bör ett extra kommando ge 2 betygsenheters neddrag och ett tredje kommando leder till att momentet underkänns, eller i vissa fall en del av momentet, t.ex. sättande i slutet av ett moment, en position i fjärrdirigeringen eller en position i moment 3.4. I moment som innehåller dirigeringskommandon och fjärrdirigeringskommandon ger ett extra kommando 1–2 betygsenheters neddrag. Se anvisningarna för dessa moment.

    Om föraren inte ger ett tydligt muntligt kommando eller enbart ger ett handtecken blir neddraget 2 betygsenheter.

    Betygsneddrag för ett extra kommando är ett avdrag för misstaget. I vissa fall är misstaget att hunden inte åtlyder det första kommandot.

51. All bestraffning av hunden leder till diskvalificering.
52. Om föraren vidrör hunden under ett moment, underkänns momentet. Detta kan leda till en varning.

    En "handtarget", som är tillåten vid startpunkten, innebär att hunden vidrör förarens handflata med toppen av sin nos en gång. Detta är tillåtet endast före starten av alla moment.

53. Om vidrörande av hunden under eller mellan moment kan tolkas som bestraffning, diskvalificeras ekipaget.
54. Om hunden inte intar utgångsposition eller startposition i ett moment (det vill säga står eller ligger) underkänns momentet.
55. Om hunden inte intar utgångsposition (sitt) i slutet av ett moment är maxbetyget 7.
56. Om hunden inte sitter lugnt vid förarens sida när ett moment börjar, är maxbetyget 8.
57. Om föraren tar steg samtidigt som hen ger kommandon, underkänns momentet.
58. Om hunden vidrör föraren (lätt) när den sitter framför föraren eller kommer in till utgångsposition i inkallnings- eller apporteringsmoment, ger det 1–2 betygsenheters neddrag. Om hunden stöter in i/kolliderar med föraren, är maxbetyget 7.
59. Skällande eller gnällande under ett moment ska ge betygsneddrag. Vid några enstaka skall är maxbetyget 7 och om hunden skäller/gnäller mycket görs större betygsneddrag. Om skällandet/gnällandet är ihållande underkänns momentet. Även om det bara är några korta skall i början eller slutet av momentet (kanske ett uttryck för entusiasm) ska det leda till 1 betygsenhets neddrag. Om skällandet/gnällandet fortgår och upprepas i flera moment diskvalificeras ekipaget.

60. Att kontrollera hunden genom att hålla i halsbandet mellan momenten leder till gult kort i klass 3. Behövs fler varningar leder det till rött kort.
61. Om hunden uträttar naturbehov i ringen leder det till att hunden diskvalificeras oavsett om det händer under eller mellan momenten.

Tjuvstarter och självständigt agerande

62. Om hunden förutser kommandot (det vill säga den håller sig inte ordentligt i utgångsposition: ställer sig upp men rör sig inte framåt) när momentet börjar, är maxbetyget 8.
63. Om hunden startar (det vill säga lämnar föraren) efter att momentet har startat, men innan föraren givit kommando (t.ex. på tävlingsledarens kommendering) finns ingen möjlighet att kalla tillbaka hunden och momentet underkänns.
64. Om hunden agerar självständigt under ett moment, t.ex. stannar utan kommando, är betygsneddraget generellt 3 enheter.

    Exempel:

    - Hunden stannar självmant någonstans på sin väg mot cirkeln, rutan (utanför), apporten eller konerna. Hunden behöver ett nytt kommando för att fortsätta. Avdraget är 3 betygsenheter.
    - Hunden stannar självmant i rutan. Även fast hunden inte behöver ett nytt kommando för att fortsätta är avdraget 3 betygsenheter.
    - Hunden lägger sig självmant utan kommando inne i rutan. Avdraget är 3 betygsenheter.

Hund som lämnar lydnadsringen eller föraren

Hund som lämnar lydnadsringen

65. Om hunden lämnar ringen under eller mellan moment och är utom kontroll diskvalificeras den, domaren visar rött kort.
66. Om hunden lämnar lydnadsringen under gruppmomenten (när föraren är utom synhåll) och går direkt till sin förare utanför ringen leder det inte till att hunden diskvalificeras så länge hunden är under kontroll. Momentet underkänns och ekipaget får ett gult kort.

Hund som lämnar föraren utan att lämna ringen

67. Om hunden lämnar föraren under ett moment (avbryter momentet) eller mellan moment och är utom kontroll, men inte lämnar ringen, får föraren kalla på hunden en gång utan att lämna sin position. Om hunden återvänder till föraren underkänns momentet, men ekipaget får fortsätta med nästa moment.

Detta leder till en varning. Domaren visar gult kort.

Ekipaget diskvalificeras om hunden inte återvänder eller om den lämnar föraren en andra gång. Domaren visar rött kort.

Apporteringsmoment

Tappa apportbocken/föremålet

68. Om hunden tappar apportbocken/föremålet men plockar upp det på eget initiativ, är maxbetyget 7. Om ett extra apportkommando krävs för att hunden ska plocka upp föremålet igen är maxbetyget 5. Om hunden tappar föremålet bredvid föraren och föraren tar upp det utan att flytta på sig, kan betyg 5 ges förutsatt att hunden intar utgångsposition korrekt. Om föremålet tappas på grund av förarens slarv efter loss-kommandot, är maxbetyget 7.

Tugga på apportbocken/föremålet

69. Tuggande på apportbock/föremål leder till 2–3 betygsenheters neddrag. Om tuggandet är kraftigt är maxbetyget 5. Mycket kraftigt tuggande, eller om föremålet går sönder, leder till att momentet underkänns. Om hunden gör ett omtag för att få bättre grepp ska det dock inte leda till betygsneddrag. Om hunden inte släpper föremålet till föraren på kommando utan håller kvar greppet om föremålet ska avdrag göras med 1–5 betygsenheter beroende på graden av felet.

KLASS 3

Moment 3.1 Sittande i grupp i 2 minuter, förare utom synhåll (Koeff 2)

Moment 3.2 Platsliggning i 1 minut och inkallande (Koeff 2)

Kommandon: "Sitt", "stanna kvar", "ligg" handtecken får endast användas tillsammans med ligg-kommando (med en eller två händer), "hit", "fot".

Utförande: Moment 1 och 2 kombineras.

Moment 3.1/del 1: sittande i grupp i 2 minuter.

Moment 3.2/del 2: platsliggning i grupp i en (1) minut och inkallande.

Betyg ges separat för varje del efter att andra delen av momentet avslutats.

Momentet börjar när alla förare i gruppen står på rad med cirka 4–5 meters mellanrum med sina hundar i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar "Momentet börjar".

Momentet slutar (del 1) när förarna har kommit tillbaka in i ringen, står vända mot sina hundar på cirka 10 meters avstånd och tävlingsledaren meddelar "Momentet slut". Del 2 (moment 3.2) börjar direkt efter del 1.

Hundarna sitter i utgångsposition på rad med cirka 4–5 meters mellanrum. På tävlingsledarens kommando lämnar förarna hundarna och går utom synhåll för hundarna och förblir gömda i 2 minuter. Tidtagningen startar när samtliga förare är utom synhåll. När 2 minuter har passerat instrueras förarna att tillsammans komma tillbaka in i ringen och ställa sig i ringen. De kommenderas sedan att ställa upp sig på linje cirka 10 meter från hundarna, vända mot hundarna.

Tävlingsledaren informerar att del 1 har slutat och del 2 börjar. Tävlingsledaren påbörjar andra delen av momentet "del 2 börjar". Hundarna ska sitta. Förare till hundar som har intagit fel position under del 1 ska kommendera sina hundar att inta rätt position, dvs. sitt, efter instruktion från tävlingsledaren, från höger till vänster.

Förarna instrueras att kommendera sina hundar att ligga, en i taget från vänster till höger. Hundarna ska ligga i en minut och därefter ska de kallas in en i taget, från höger till vänster. Inkallningen sker efter instruktion från tävlingsledaren och tävlingsledaren flyttar sig till nästa hund först när föregående hund befinner sig i utgångsposition bredvid sin förare.

Ett högljutt kommando kan störa övriga deltagare och leder till kraftigt betygsneddrag.

Det ska vara minst tre (3) hundar i gruppen men inte fler än fyra (4).

Om det är endast fem (5) startande i klassen kan momentet utföras med alla fem hundar samtidigt.

Domaren bestämmer hur förare med hund som är underkänd i del 2 från momentets början och förare som inte vill kalla in sina hundar ska göra.

Bedömning: En hund som står upp eller ligger ner under del 1 underkänns i del 1. En hund som lämnar sin plats (mer än en (1) kroppslängd) i del 1, underkänns i både del 1 & 2. Om hunden klarat del 1 men flyttar sig mer än en (1) kroppslängd i del 2, underkänns del 2. Betyget i del 1 kvarstår.

Om en hund lägger sig ner eller ställer sig upp efter att de två minuterna har passerat och förarna står på rad i ringen är maxbetyg 5. Moment 3.2 underkänns om hunden har förflyttat sig mer än en kroppslängd när förarna står på rad och moment 3.1 är slut.

Hundar som står eller ligger efter att del 1 avslutats kan kommenderas till sittande position, en i taget. Ett första sittkommando ger inget betygsneddrag men krävs det ett andra kommando leder det till 2 betygsenheters neddrag. Om hunden inte sitter efter ett andra kommando, underkänns del 2 av momentet.

Om en hund ändrar position efter att del 2 har börjat, dvs. från sitt till ligg eller stå, och tävlingsledaren till exempel har passerat hunden när hen går från höger till vänster får föraren inte längre korrigera positionen. En hund som redan ligger ner när den del där hundarna kommenderas till ligg en i taget börjar kan inte tilldelas högre betyg än 7. En hund som i detta skede i stället står upp kan inte tilldelas högre betyg än 8.

Om hunden lägger sig före förarens kommando (till exempel när föraren bredvid ger liggkommando) är maxbetyget 8 för del 2. Del 2 underkänns om hunden inte ligger ner, om den ändrar position (till sitt eller stå) under tidsperioden (en (1) minut), om den förflyttar sig mer än en kroppslängd eller om den ligger på rygg. Om hunden ligger på sidan är maxbetyget 7.

Om en hund kommer till sin förare när en annan förare ger inkallningskommando är maxbetyget 6 för del 2. En hund som kommer till sin förare utan kommando underkänns i momentet. Om det krävs ett andra inkallningskommando för att hunden ska komma till föraren är maxbetyget 8.

Om hunden skäller eller gnäller 1–2 gånger ger det 1–2 betygsenheters neddrag, skäller hunden ett flertal gånger ger det ytterligare betygsneddrag, om hunden skäller under större delen av momentet underkänns momentet. Detta gäller också om hunden gnäller.

Alla onödiga rörelser ger betygsneddrag. Rastlöshet, såsom att flytta vikt från en sida till den andra, ger betygsneddrag. Hunden får röra på huvudet och se sig omkring och den får visa intresse om det uppstår en störning eller ett ljud i eller utanför lydnadsringen. Detta ska dock inte ge intryck av att vara orsakat av rastlöshet eller oro.

Om en hund ställer sig upp och går så nära en annan hund att det finns risk för störning eller slagsmål, ska momentet avbrytas och sedan återupptas för alla hundar utom för hunden som orsakade störningen. Hunden som orsakade störningen diskvalificeras.

Moment 3.1 och 3.2 utförs som ett moment och därigenom finns ingen möjlighet för förarna att ingripa (belöna eller kommunicera) på något sätt mellan dessa två moment. Gäller inte hund som redan har betyg 0.

Det rekommenderas att området framför hundarna utanför ringen är avgränsat så att inga andra personer än förare och funktionärer kan uppehålla sig där under momentet. Under mästerskapstävlingar är det obligatoriskt med detta arrangemang.

Moment 3.3 Fritt följ (Koeff 4)

Moment 3.4 Positioner under marsch med upptag eller inkallning (Koeff 3)

Moment 3.3 och 3.4 kombineras. De olika positionerna (stå, sitt och ligg) kan läggas in på valfri plats i det fria följet (i början, under fria följet eller i slutet). Positionerna ska utföras i följd efter varandra.

Momenten 3.3 och 3.4 döms separat, så det ska vara tydligt när fria följet genomförs och när positionerna under marsch genomförs. Moment 3.4 börjar från en halt och avslutas med en halt.

Det finns två olika faser för genomförande av momentet "Stå, sitt och ligg under marsch":

1. Återgå till hunden/Ta med dig hunden
2. Kalla in hunden

Båda dessa varianter ska genomföras.

Fria följet och "Stå, sitt och ligg under marsch" ska genomföras på samma sätt för alla deltagande hundar.

Det rekommenderas att schema och upplägg för genomförandet anpassas efter tävlingens karaktär, t.ex. nationell tävling, internationell tävling, mästerskap etc. Maxtiden för utförandet av båda momenten ska inte överstiga ungefär 4,5 minuter. Tänk på att olika ekipage kan ta olika lång tid på sig att utföra samma moment.

Moment 3.3 Fritt följ (Koeff 4)

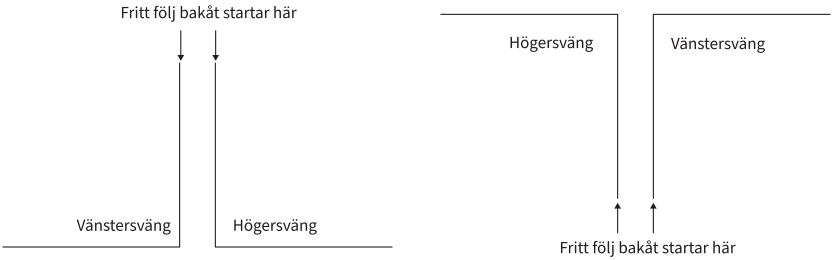
Kommandon: "Fot".

Utförande: Tänk på att även läsa i avsnittet med "Generella anvisningar" för fler detaljer om fria följets genomförande och bedömning.

Fritt följ prövas i olika tempon, vanlig marsch, långsam marsch och språngmarsch, samt i samband med vändningar, helomvändningar och halter. Det ska vara en tydlig skillnad i tempo mellan vanlig marsch och långsam marsch samt mellan vanlig marsch och språngmarsch. Hunden ska också prövas i stegförflyttningar från halt,

2–3 steg i olika riktningar, samt i vändningar på stället (höger/vänster/helt om) från halt. Hunden ska också prövas i en sträcka bakåt, 5–10 meter (15–30 steg). Bakåtsträckan startar från en halt och avslutas med en halt. Bakåtsträckan ska innehålla en vinkel till höger eller till vänster. Det bör säkerställas att fritt följ baklänges kan utföras på en plan och säker yta. Tävlingsledaren bör ha några riktmärken på planen så att bakåtsträckan kan uppskattas korrekt.

Alla hundar på samma tävling ska prövas i fritt följ enligt samma mönster.

Bedömning: Hund som lämnar föraren eller som under större delen av momentet följer föraren på ett större avstånd än 0,5 meter underkänns. Om ekipaget går långsamt (i vanlig marsch eller språngmarsch) blir neddraget 2–4 betygsenheter. Om hunden släpar efter blir neddraget 2–5 betygsenheter.

Bristande kontakt och extra kommandon ska ge betygsneddrag. En icke korrekt fotposition (inte parallell eller rätt i höjd) bör resultera i 1–3 betygsenheters neddrag beroende på hur allvarligt och frekvent förekommande felet är. Att sakta in och stanna före, under eller efter vändningar och halter ger betygsneddrag.

Hundens och förarens rörelser ska vara naturliga. Onaturliga positioner och överdrifter räknas som stora misstag, neddrag med 2–5 betygsenheter, och kan till och med göra så att momentet underkänns (speciellt om andra misstag också görs).

Betyget sänks med 2–5 betygsenheter om hunden stör eller hindrar föraren, frekvent vidrör föraren eller lutar sig mot föraren. Detsamma gäller om hunden släpar efter eller har för stort avstånd till föraren i sin position. Detta räknas som stora misstag.

Momentet kan underkännas om lutandet mot föraren pågår hela tiden eller om föraren och hunden frekvent stöter ihop.

Om hunden under större delen av momentet skäller/gnäller underkänns momentet.

Om hunden större delen av momentet behöver extrakommandon underkänns momentet.

Det är tillåtet för föraren att gå lite försiktigt under fritt följ baklänges. Det bör inte leda till mer än 1–2 betygsenheters neddrag om fritt följ baklänges utförs dåligt.

Moment 3.4 Positioner under marsch med upptag eller inkallning (Koeff 3)

Kommandon: "Fot" (två gånger), "stå" /"sitt"/"ligg" (två gånger), "Hit", "Fot".

Utförande: Momentet startar från en halt och tävlingsledaren meddelar tydligt "Start av moment 3.4" eller "Start av positioner". Momentet utförs enligt bilaga 3. Utförandet av positionerna kan läggas in på valfri plats i det fria följet, men ska genomföras tillsammans och efter varandra med en kort sträcka fritt följ mellan dem. En av positionerna ska genomföras med en inkallning. Innan tävlingen börjar bestämmer domaren vilka två positioner (av stå, sitt, ligg) som ska utföras och i vilken ordning positionerna ska utföras. Domaren bestämmer även hur schemat ska vara och vilken position som ska genomföras med en inkallning.

De tävlande ska få information om vilka positioner som ska genomföras och hur momentet kommer utföras innan klassen startar. Alla detaljer för momentet, så som förarens vändningar och hens tempo före och efter lämnandet av hunden i en position, ska tydligt visas i ett schema t.ex. på en anslagstavla, whiteboard etc. Förarens tempo före och efter lämnande av hunden är normalt vanlig marsch. Språngmarsch kan också användas men rekommenderas främst vid mästerskap eller rankingtävlingar. Alla delar av momentet utförs på tävlingsledarens kommendering.

Alla hundar på samma tävling ska prövas enligt samma mönster.

När föraren har gjort halt med hunden i utgångsposition och tävlingsledaren har meddelat att moment 3.4 startar, påbörjar ekipaget fritt följ enligt tävlingsledarens instruktioner. Efter en kort sträcka fritt följ i vanligt tempo (eller i språngmarsch), kommenderar tävlingsledaren föraren att be hunden utföra den första positionen (stå/sitt/ligg) och föraren lämnar hunden i samma tempo som innan (vanlig marsch eller språngmarsch). Efter att föraren har lämnat hunden kan hen bli kommenderad att gå till vänster eller höger, göra helt om marsch eller halt, kalla in hunden eller en kombination av dessa.

Sträckorna då föraren går, byter riktning och vänder utan hunden vid sin sida ska inte vara onödigt långa.

Varianter efter att föraren har lämnat hunden i position:

1. Återgå till hunden/Ta med dig hunden
2. Kalla in hunden

Tävlingsledaren meddelar tydligt när moment 3.4 börjar och instruerar föraren om när denne ska starta det fria följet, kommendera respektive position, vilken väg hen ska gå, när vändningar och helt om ska göras, när hunden ska kallas in och när halter ska utföras.

När den första positionen är utförd meddelar tävlingsledaren "Andra positionen". Det fria följet fortsätter. När ekipaget har gått en kort sträcka kommenderar tävlingsledaren utförandet av nästa position enligt ovan.

Moment 3.4 slutar efter den andra positionen när tävlingsledaren har instruerat ekipaget att stanna, hunden är i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar ”Moment 3.4 slut/Positioner slut”. Ekipaget fortsätter med fria följet alternativt så är båda momenten klara.

Det rekommenderas att tävlingsledaren informerar föraren om:

- Hen ska ta med sig hunden när föraren passerar den bakifrån eller
- Hen ska passera hunden och fortsätta gå utan den eller
- Hen ska stanna bredvid hunden.

Tävlingsledarens kommendering ska vara tydlig och informativ så att domaren och den tävlande är medvetna om vilken fas av momentet som pågår.

Bedömning: För att få betyg ska hunden utföra minst en av de två positionerna korrekt. Om hunden missar en av positionerna är maxbetyg 7. Om hunden missar båda positionerna är momentet underkänt.

Om hunden stannar men intar fel position kan inkallningen utföras men maxbetyg är 7 förutsatt att inkallningen och den andra positionen utförs korrekt.

Om hunden helt missar att stanna vid en position eller om ingen inkallning kan utföras från denna position leder det till att momentet underkänns.

Momentet underkänns om hunden lämnar sin position och springer till föraren innan inkallningskommandot.

Om hunden intar korrekt position, men inte kommer på inkallningen (två kommandon) är maxbetyg 7. Ett andra inkallningskommando eller ett handtecken vid inkallningen ger ett neddrag med två betygsenheter.

Vid bedömningen ska hänsyn tas till starten, det fria följet innan positionerna, hur hunden intar positionerna och ansluter till föraren efter positionerna. Det fria följet innan positionen ska vara i samma tempo som de andra delarna av det fria följet, t.ex. får föraren inte sakta ner eller snabba upp innan eller efter stoppen.

Rörelse, långsamt utfört ställande/sättande/läggande, att inte inta raka positioner, bristande fritt följ, ändring av tempo, att runda av hörnen, att inte hålla rätt riktning och att vända sig om för att titta på hunden räknas som fel. Neddraget för dessa fel ska vara 1–5 betygsenheter.

Inga extrakommandon är tillåtna vid positionerna, dessa leder till att positionen underkänns. Handtecken, kroppsspråk vid kommando för stå/sitt/ligg och att titta bakåt på hunden är stora fel och ska dra ner betyget med 1–5 betygsenheter. Beroende på styrkan och varaktigheten kan positionen även underkännas.

Summering

- En felaktig position och bra andra position + bra inkallning = max 7.
- Hunden rör sig mer än en kroppslängd vid första positionen + bra andra position + bra inkallning = max 6.
- Stannar i första positionen efter tre kroppslängder + bra andra position + bra inkallning = max 5.
- Missad position (fortsätter gå utan något stopp alls inom tre kroppslängder) eller att inkallningen inte är möjlig (innebär inkallning från väldigt annorlunda/kort avstånd) = momentet underkänns (0) även om andra positionen är ok.
- Båda positionerna ok, ingen inkallning = max 7.

Moment 3.5 Inkallande med ställande/sättande/läggande (Koeff 3)

Kommandon: ”Ligg”, ”stanna kvar”, ”hit” (3 ggr) ”stå”/”sitt”/”ligg” (2 ggr), ”fot”.

Röstkommando måste användas i alla delar av momentet. Handtecken får användas samtidigt som kommandon för stoppen. (Handtecken: en hand eller båda händerna får användas).

Utförande: Alternativen för stoppen är stå, sitt och ligg. Två positioner av dessa tre alternativ väljs ut av domaren. De valda positionerna och ordningen på dem meddelas vid starten av tävlingen eller klassen.

Hunden kommenderas att ligga ner och föraren går 30–35 meter i angiven riktning, stannar och vänder sig om mot hunden. På tävlingsledarens tillsägelse kallar föraren in hunden. Föraren kommenderar hunden stå, sitt eller ligg när den har sprungit cirka en tredjedel av sträckan (i höjd med den första konen/skylten). På ny tillsägelse från tävlingsledaren (efter cirka 3 sekunder) kallar föraren in hunden igen. När hunden har avklarat två tredjedelar av sträckan (i höjd med den andra konen/skylten), kommenderas hunden stå, sitt eller ligg. Efter det andra stoppet och på tävlingsledarens tillsägelse kallar föraren in hunden till utgångsposition.

Tävlingsledaren instruerar endast föraren när hen ska ge inkallningskommando. Föraren ger stoppkommandona (stå, sitt eller ligg) självständigt vid markeringarna (koner/skyltar). Markeringarna ska vara utsatta vid sidan av sträckan, och vara väl synliga för föraren. Även startpunkten ska vara markerad.

Muntliga kommandon kan kombineras med handtecken. De muntliga kommandona ska vara tydliga. Eventuellt handtecken ska utföras tillsammans med muntligt kommando och får inte vara längre än det muntliga kommandot. Hundens namn får kombineras med inkallningskommando, men namnet och kommandot måste följa direkt på varandra och inte ge intrycket av att vara två skilda kommandon.

Bedömning: Det är viktigt att hunden svarar villigt på alla inkallningskommandon och utför stoppen korrekt. Hunden ska röra sig med god fart, för godkänt åtminstone i snabb trav, och bibehålla farten. Långsamma eller tveksamma rörelser samt att hunden förutser stoppen anses vara en brist och påverkar betyget. Hänsyn bör tas till ras/individ vid bedömning av hastigheten. Hunden ska påbörja stannandet direkt efter kommandot. Hänsyn ska tas till hundens hastighet vid bedömning av stannandet. Det ska finnas viss tolerans för ett icke omedelbart stannande för snabba hundar men inte för långsamma hundar.

För högsta betyg måste hunden, oavsett tempo, stanna inom en kroppslängd från den punkt där kommandot ges. En långsam hund ska klara av att göra ett mer exakt stopp. Steg efter stillastående ger betygsneddrag.

För att få betyg för ett stopp ska hunden inte röra sig mer än ungefär 3 kroppslängder.

Ett andra inkallningskommando vid starten eller efter en position ger 2 betygsenheters neddrag. Ett tredje inkallningskommando, vid starten eller efter ett stopp, leder till att momentet underkänns. Detsamma gäller om totalt fler än fem inkallningskommandonges.

Om hunden missar en position (dvs. stannar efter mer än tre kroppslängder), är maxbetyget 7. Om hunden inte gör något försök att stanna vid en av positionerna, är maxbetyget 5. Om hunden inte stannar vid någon av de två positionerna, eller om ingen av positionerna utförs korrekt, underkänns momentet.

Om hunden stannar i fel position en gång eller ändrar position ger det 2 betygsenheters neddrag förutsatt att stoppet i övrigt är korrekt utfört. Om ingen av positionerna är korrekt underkänns momentet.

Om hunden står eller sitter upp eller rör sig mindre än en kroppslängd innan första inkallningskommandot, är maxbetyget 8. Om hunden rör sig mer än en kroppslängd innan första inkallningskommandot underkänns momentet.

Moment 3.6 Sändande med dirigering, platsläggande och inkallande (Koeff 4)

Kommandon: ”Framåt”, ”stanna”, ”höger/vänster”, (”stanna”), ”ligg”, ”hit”.

När hunden är på avstånd är det tillåtet att använda handtecken samtidigt som röstkommandot. För omdirigering till cirkeln och/eller rutan får endast en hand användas. En eller två händer får användas vid kommandona ”stanna” och ”ligg”.

Utförande: Innan momentet börjar informerar föraren domaren om hen kommenderar hunden att först stå för att sedan lägga hunden i rutan eller lägger hunden direkt i rutan.

På tävlingsledarens tillsägelse, sänder föraren hunden till en cirkel och kommenderar hunden att stanna i cirkeln. Hunden ska stå med alla fyra tassarna innanför cirkeln. Cirkeln har en radie av 2 meter (4 meter i diameter) och mittpunkten ligger

cirka 10 meter från startpunkten. Mittpunkten ska inte markeras på något sätt. Cirkelns omkrets ska märkas ut så att den är helt synlig för föraren, antingen vid minst åtta punkter, eller runt hela cirkeln. Syftet med märkningen är endast att hjälpa föraren och domaren att avgöra om hunden är innanför eller utanför cirkeln. Markeringen av omkretsen ska inte vara iögonfallande för hunden. Om hela omkretsen markeras, ska kontrasten mellan märkning och bakgrund vara mycket liten. Tydliga band/snören eller plastslangar är inte tillåtna.

Efter att hunden har stått i cirkeln i cirka 3 sekunder, instruerar tävlingsledaren föraren att sända hunden till en ruta, 3 x 3 meter, mittpunkten i rutan är placerad cirka 25 meter från startpunkten och cirka 23 meter från mittpunkten på cirkeln. Se bilaga 5.

När hunden kommer fram till rutan kommenderar föraren hunden att antingen stå/stanna och sedan lägga sig i rutan eller lägger hunden direkt i rutan. Om hunden kommenderas att stå ska ståpositionen vara tydlig och stabil innan liggkommandot ges. På tävlingsledarens instruktion, går föraren i riktning mot hunden. När föraren är cirka 2 meter från hunden (föraren dirigeras dock inte in i rutan) instrueras hen att vinkla och efter ytterligare cirka 10 meter instrueras föraren att vinkla igen och gå tillbaka mot startpunkten. Cirka 10 meter efter den andra vinkeln instrueras föraren att kalla in hunden medan hen fortsätter marschen mot startpunkten. Framme vid startpunkten gör föraren halt på tävlingsledarens tillsägelse. Hunden ska röra sig i en rak linje till cirkeln och till rutan och ska gå in i rutan framifrån. Vinkeln mellan den tänkta linjen från startpunkten till cirkelns mitt, och cirkelns mitt och rutans mitt, ska vara 90 grader. Se figur för moment 6 i klass 3.

Det ska vara minst cirka 3–5 meters avstånd mellan rutans kanter såväl som cirkelns omkrets och lydnadsringens kant.

Koner (cirka 15 cm höga) markerar rutans hörn. Synliga linjer (t.ex. tejp, krita, band) sammanbinder konernas ytterkanter.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och direkta riktningar ska påverka betyget.

Föraren får inte visa riktningar (t.ex. till rutan eller cirkeln) eller vidröra hunden vid startpunkten, även innan momentet börjat. Detta leder till att momentet underkänns. ”Handtarget” är dock tillåtet en gång innan momentet startat. Det ska genomföras snabbt och får inte ge intryck av att visa riktningar eller platser. Det ska vara hunden som rör vid förarens handflata och inte föraren som rör vid hunden.

För högsta betyg ska föraren inte använda fler än sex kommandon i momentet om stå-kommando används i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast fem kommandon.

Om hunden rör sig långsamt eller väldigt långsamt, är maxbetyget 6–7.

Om hunden agerar självständigt ska betygneddrag ges. Detta betyder till exempel att kommandona ”stanna” i cirkeln och ”stanna” och/eller ”ligg” i rutan måste ges.

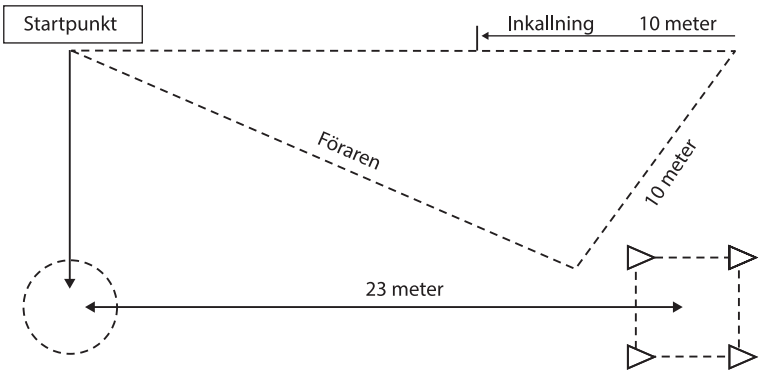
Om hunden stannar på väg till rutan alternativt stannar eller lägger sig ner i rutan utan kommando är maxbetyg 7.

Om föraren rör på sig (tar steg i någon riktning) samtidigt som hen ger kommandon, underkänns momentet. Om föraren har överdrivet kroppsspråk är maxbetyget 8.

Betygsneddrag sker om föraren använder mer än sex kommandon (stå-kommando inkluderat) alternativt mer än fem kommandon (vid direkt läggande i rutan). Storleken på betygsneddraget för extra dirigeringskommandon/omdirigeringskommandon beror på deras styrka/intensitet samt hundens vilja att utföra dem. Neddraget kan vara 1–2 betygsenheter per kommando.

Cirkeln

- Om hunden är helt innanför cirkeln görs inga avdrag beroende på var i cirkeln hunden står.
- Om hunden står på gränsen till cirkeln ges 0,5–3 betygsenhets neddrag beroende på hundens position enligt exemplen nedan:
  - Om hunden har tre ben innanför cirkeln är maxbetyg 9.
  - Om hunden har två ben innanför cirkeln är maxbetyget 8.
  - Om hunden har ett ben innanför cirkeln är maxbetyg 7.
- Föraren kan också välja att dirigera om hunden, innan de cirka 3 sekunderna löpt ut, och om hunden då gör rätt blir neddraget endast 2 betygsenheter (en för omdirigeringen och en för stopp-kommandot).
- Om hunden står utanför cirkeln ska den dirigeras in i cirkeln innan tävlingsledaren instruerar föraren att fortsätta (att sända hunden till rutan). Om omdirigeringen utförs korrekt med ett dirigeringskommando och ett ståkommando ges 2 betygsenheters neddrag. Om ett andra omdirigeringskommando och stå-kommando behöver användas ges ytterligare 2 betygsenheters neddrag.

- För en hund som sätter sig eller lägger sig i cirkeln (på kommando) är maxbetyget 8. Om hunden sätter sig eller lägger sig självmant är maxbetyg 7.
- Om hunden sätter sig eller lägger sig utanför cirkeln underkänns momentet.
- Om hunden sätter eller lägger sig på cirkelns gräns ska den omdirigeras så att den står inne i cirkeln, maxbetyg 6.

Rutan

- Om hunden går in i rutan från sidan eller bakifrån ger det 0,5–1 betygsenheters neddrag.
- Om hunden sätter eller lägger sig utanför rutan, får den inte omdirigeras utan momentet underkänns. För att få betyg måste hunden vara helt inne i rutan. Svansen behöver dock inte vara innanför gränsen (synliga linjen).
- Om hunden kommenderas att stanna i närheten av rutan eller på gränsen (den synliga linjen) till rutan och behöver omdirigeras in i rutan måste ett nytt stå-kommando ges i rutan om föraren informerat domaren att hunden ska stå innan ligg-kommando i rutan. Detta medför 2 betygsenheters neddrag om hunden utför dirigeringen snabbt och rätt.
- Om en hund som får ligg-kommando direkt behöver stoppas för att dirigeras om till rutan blir neddraget 2 betygsenheter (för det extra stå-kommandot och kommandot för omdirigering).
- Om hunden (på kommando) intar fel position i rutan ger det 2 betygsenheters neddrag. Om ståpositionen inte är tydlig och stabil alternativt om den är för kort ger det 1–2 betygsenheters neddrag.
- Om hunden självmant intar fel position i rutan ger det 3 betygsenheters neddrag.
- Momentet underkänns om hunden sätter eller ställer sig upp före förarens andra vinkel. Om hunden sätter eller ställer sig upp efter förarens andra vinkel, men innan inkallningen, är maxbetyget 7. Om hunden rör sig/kryper i rutan utan att resa sig ger det 2–3 betygsenheters neddrag. Om hunden förflyttar sig och korsar rutans linje innan inkallning underkänns momentet. Om hunden förutser inkallningskommandot och startar innan kommandot, t.ex. på tävlingsledarens kommendering eller kort därefter, är avdraget 2–3 betygsenheter.

Ett extra kommando för inkallning, stannande (både i cirkeln och i rutan) eller läggande ger 2 betygsenheters neddrag/kommando. Om något av dessa kommandon behöver ges en tredje gång underkänns momentet. Om handtecken används när hunden är vid förarens sida ger det 2 betygsenheters neddrag. Om hunden inte lagt sig i rutan underkänns momentet.

Betygsneddrag på grund av extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villigt hunden följer dem, och därmed kan betygsneddraget bli 1–2 enheter. Det är inte tillåtet att rikta in hunden (till exempel mot cirkeln eller rutan) från startpunkten eller att vid startpunkten vidröra hunden. Detta leder till att momentet underkänns.

Moment 3.7 Apportering med dirigering (Koeff 3)

Kommandon: ”Framåt”, ”stanna”, ”höger/vänster/mitten/apport”, ”loss”, ”fot”.

Handtecken med en hand är tillåtet tillsammans med röstkommando vid dirigeringskommandon. När föraren ska visa mot apportbocken i mitten är det tillåtet att använda båda händerna ihop framför sig. En liten nickning med huvudet är också tillåten.

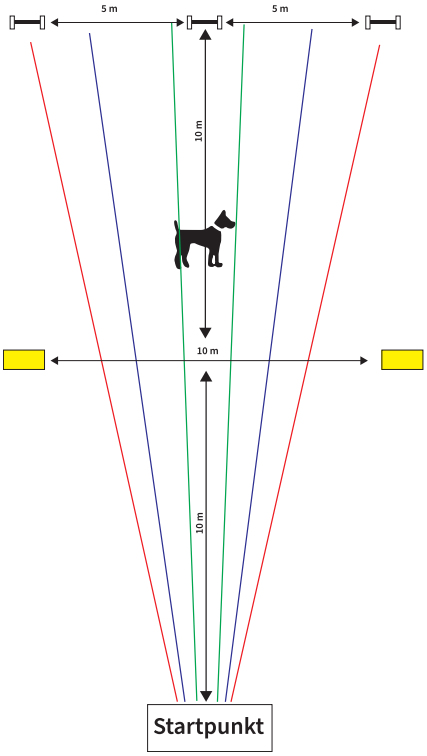
Utförande: Tre apportbockar av trä placeras på rad cirka 5 meter ifrån varandra så att de syns tydligt. Startpunkten är placerad cirka 20 meter från den mittersta apportbocken, se figur för moment 3.7. Positionen för den mittersta apportbocken ska vara tydligt utmärkt, antingen på marken vid startpunkten eller på en vägg/ett staket långt bort på linje med startpunkten och den mittersta apportbocken. Detta för att förarna ska kunna placera sig korrekt inför momentet.

En tänkt linje parallell med apporternas linje märks ut med två små markeringar (korta synliga tejpbitar 10–20 cm, små koner etc.) minst 10 meter från varandra, på ett avstånd av 10 meter från startpunkten och 10 meter från raden av apporter. Markeringarna ska vara synliga för domaren och föraren men de ska inte störa eller vara tydliga för hunden.

Momentet börjar och därefter placerar tävlingsledaren ut de tre apportbockarna i samma ordning (från vänster till höger eller från höger till vänster) och i samma position (horisontellt eller vertikalt) för samtliga tävlande. Det bestäms genom sluten lottning vilken av de tre apporterna som ska apporteras. Apportbockarna ska placeras minst 3 meter från lydnadsringens kant.

Under denna procedur står förare och hund vid startpunkten, riktade mot den mittersta apportbocken.

På tävlingsledarens tillsägelse, sänder föraren hunden mot den mittersta apporten, och när hunden passerat den tänkta linjen (10 meter bort) kommenderar föraren hunden att stanna. Föraren kan ge stå-kommandot när som helst efter att hunden passerat den tänkta linjen. Om hunden stannar innan den tänka linjen ska den dirigeras om så att den passerar linjen. Detta medför betygsneddrag.

Figur Moment 3.7 Hundens väg: Det gröna området representerar en bra väg, det blå området resulterar i ett neddrag på 0,5–1 poäng och det röda området ett neddrag på 1–1,5 poäng. Om det finns osäkerhet, pendlande eller ett starkt fokus mot ett helt felaktigt håll kan poängneddraget bli upp till 1,5–2 enheter.

För högsta betyg ska hunden springa närmaste vägen till apporten, om hunden bågar bakom apporten vid upptaget belastas betyget beroende på hur stor bågen är. Momentet är inte per automatik underkänt om hunden springer förbi apporten vid upptaget det är storleken på bågen som avgör betygsneddraget.

Efter cirka 3 sekunder informeras föraren om vilken av de tre apportbockarna som ska apporteras. Hunden ska apportera och avlämna apportbocken korrekt. Dirigeringskommandot (höger/vänster/mitten) och apporteringskommandot ska ges tätt tillsammans. Ett fördröjt apporteringskommando kommer därmed att tolkas som ett extra kommando.

Bedömning: Hundens villighet att apportera, att följa dirigerings- och stoppkommandon, hundens tempo och att den tar den närmaste vägen till den korrekta apportbocken, ska påverka betyget. Om föraren visar hunden riktningar eller rör vid hunden på startpunkten underkänns momentet. Handtarget, när hunden rör föraren, är tillåtet. Se de generella anvisningarna.

För att momentet ska godkännas måste hunden stå mellan den tänkta linjen och den mittersta apporten (dvs. passerat den tänkta linjen) innan den sänds till apportbocken.

Momentet underkänns (betyg 0) om hunden passerar linjen som apportbockarna ligger på innan den fått kommando att apportera, till exempel på grund av ett sent stopp på kommando eller att hunden inte stannar på stopp-kommandot.

Om hunden stannar självmant är maxbetyg 7.

Om hunden stoppas för tidigt och måste omdirigeras för att komma förbi den tänkta linjen är maxbetyg 8.

Om hunden behöver ungefär tre kroppslängder för att stanna är maxbetyg 7. Om hunden inte stannar är momentet underkänt (betyg 0).

För en hund som sitter, ligger eller rör på sig efter stopp-kommando eller under stå-delen av momentet är maxbetyget 8. Om hunden rör sig mer än ungefär en kroppslängd från ståpositionen (när den först stannat) innan apporteringskommandot underkänns momentet.

Betygsneddrag på grund av extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villigt hunden följer dem. Det kan bli 1–2 betygsenheters neddrag/kommando.

Hunden måste vara kvar i stå-positionen tills den får kommando att fortsätta med momentet. Om hunden startar för tidigt efter stoppet blir betygsneddraget 2–3 enheter. Om starten är väldigt tidig, t.ex. innan tävlingsledarens kommendering, underkänns momentet.

Om hunden går till fel apportbock, stoppas och omdirigeras till korrekt apportbock och hunden kommer in med den rätta, är maxbetyg 7. Om hunden omdirigeras från fel apportbock utan att stoppas, ger det 1–2 betygsenheters neddrag.

Om hunden tar upp fel apportbock underkänns momentet.

För bedömning när hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 3.8 Sändande runt koner, positioner, apportering och hopp över hinder (Koeff 4)

Kommandon: "Runt", "stå/sitt/ligg", – "höger/vänster/apport", – "hopp" – "loss", ("fot").

Handtecken med en hand är tillåtet tillsammans med röstkommando vid dirigeringskommandon till apportbocken samt vid omdirigering. Handtecken är inte tillåtet vid hopp-kommandot. Handtecken med en eller två händer är tillåtet vid stopp-kommandot.

Beskrivning: Innan tävlingen börjar bestämmer domaren vilken position (stå/sitt/ligg) hunden ska inta på sin väg tillbaka till föraren. Positionen ska vara densamma för samtliga tävlande.

Innan tävlingen, klassen eller momentet drar föraren, tävlingsledaren eller domaren en lott för vilken av apportbockarna (höger/vänster) hunden ska apportera och motsvarande hinder den ska hoppa över. Lottningen kan även göras av en dator innan tävlingen/klassen börjar.

I detta skede får dock föraren inte veta åt vilket håll hunden ska skickas, det meddelas först när hunden har intagit positionen stå/sitt/ligg. Tävlingsledaren säger "höger/vänster, – kommendera".

Apportbockarna ska alltid placeras ut i samma ordning (från höger till vänster eller från vänster till höger) i en tävling, oavsett vilken av apporterna som hunden ska hämta.

En grupp av koner (3–6 st) placeras på cirka 15 meters avstånd från linjen mellan hindren. Konerna ska placeras ut innan föraren står vid startpunkten och hunden ska inte se när de placeras ut.

Två hinder, båda med en bom, är placerade cirka 15 meter från konerna och cirka 5 meter ifrån varandra. Höjden på hindren ska vara ungefär lika som hundens mankhöjd. Hindrets maximala höjd är 60 cm.

Föraren väljer startpunkt någonstans mellan 5–7 meter innan hindren. Apporterna placeras 6 meter från hindren, se figur på nästa sida.

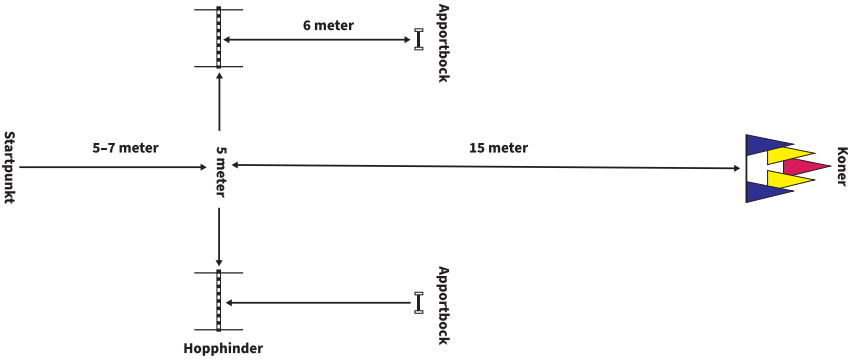
Det ska finnas tre storlekar av träapporter tillgängliga, lämpliga för olika raser. Vikten på den största apportbocken ska vara max 450 gram. Storleken på apportbockarna ska vara i proportion till storleken på hunden men föraren har rätt att välja storlek.

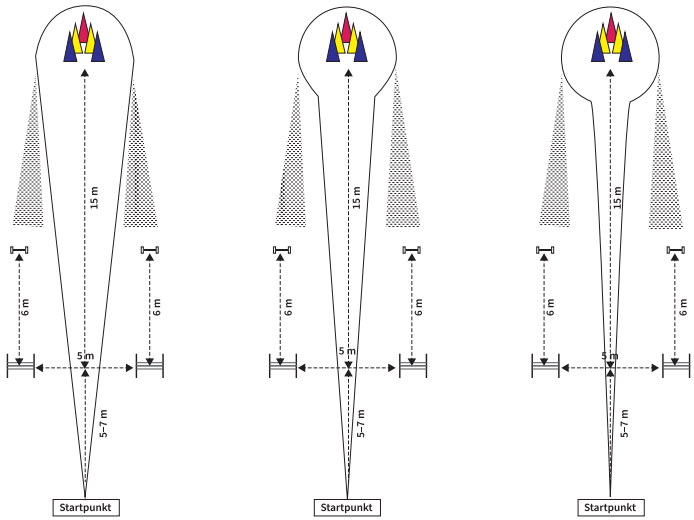
För information om utformning av hinder och förslag på placering av koner, se bilaga 5.

Utförande: Föraren står vid startpunkten med hunden i utgångsposition vänd mot konerna. Tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och lägger ut apportbockarna cirka 6 meter bakom hindren.

På tävlingsledarens tillsägelse skickar föraren hunden att runda konerna. Det ska vara ett tydligt avstånd mellan hunden och konerna. Det är alltså inte önskvärt att hunden rundar konerna nära (tight). Beroende på hundras är ett lämpligt avstånd ungefär 50–100 cm.

När hunden tydligt har passerat runt konerna och är på väg tillbaka mot föraren, cirka 2 meter från konerna men innan den har passerat den tänkta linjen mellan apportbockarna, kommenderar föraren (självständigt) hunden att stanna i den position som har beslutats av domaren. Muntligt kommando ska användas, men får kombineras med handtecken. Under stoppet (cirka 3 sekunder) informerar tävlingsledaren föraren vilken apportbock hunden ska ta (höger/vänster) enligt lottningen och instruerar föraren att kommendera hunden att apportera korrekt apportbock och hoppa över korrekt korresponderande hinder och återvända till utgångsposition. Hunden får inte starta innan förarens kommando. Tävlingsledarens kommendering är "vänster/höger hinder" och "kommendera". Föraren ska invänta tävlingsledarens ord "kommendera" innan hen sänder hunden. Föraren får ge ett hoppkommando efter att hunden har tagit upp apportbocken, kommandot måste dock ges innan hoppet är påbörjat. Inga handtecken är tillåtna vid hoppkommandot.

Bilderna visar olika vägval för hunden, alla dessa vägar är lika bra. Det är önskvärt att hunden rör sig med en rimlig symmetri och avstånd till konerna. Det är även önskvärt att hunden håller fokus på mittenlinjen eller föraren innan stoppet.

De gråa partierna, på båda sidor (då det är valfritt åt vilket håll hunden rundar konerna), visar att hunden håller fokus på vänster/höger apportbock/hinder och är inte idealiskt. Ett mindre fokus på någon av apportbockarna/hindren ger ett neddrag på 0,5–1 betygsenhet. Ett väldigt stort fokus ger ett neddrag med 1–2 betygsenheter.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon och dirigeringar, hundens tempo och att den tar en rimligt kort väg på ett passande avstånd från konerna, ska påverka betyget.

Symmetri och fokus mot mittlinjen/föraren efter rundningen innan stoppet, påverkar också betyget. Hunden får runda konerna från valfritt håll.

Om föraren visar hunden riktningar eller rör vid hunden på startpunkten underkänns momentet. Se de generella anvisningarna.

Hunden måste uppvisa god fart, åtminstone snabb trav och bibehålla farten. Långsamt arbete ger betygsneddrag (1–5 enheter). Hundens ras och kroppsbyggnad ska tas i beaktning vid bedömning av hastigheten, avståndet mellan hund och koner samt stoppet.

Om hunden vänder tillbaka eller stannar före konerna, måste den dirigeras om till konerna. Detta medför betygsneddrag med 3 enheter förutsatt att hunden rundar konerna efter ett omdirigeringskommando. Maxbetyg är därmed 7 om momentet i övrigt är korrekt utfört.

Om hunden inte rundar konerna underkänns momentet.

Om hunden stannar självmant för tidigt efter att den har passerat konerna (inom 2 meter efter konerna) ska den kallas in och stoppas på nytt. Maxbetyg är 7.

Vid bedömning av positionen uppskattas viljan att lyda stoppkommandot. Det är upp till föraren att besluta när stoppkommandot ska ges. Kommandot får dock inte ges förrän hunden har passerat konerna med minst 2 meter.

Om föraren kommenderar (stå/sitt/ligg) för tidigt, men ändå så hunden tydligt rundat konerna (minst en meter) medför det 2 betygsenheters neddrag.

Om hunden intar fel position är maxbetyget 8.

Om hunden behöver mer än tre gånger sin kroppslängd för att stanna är maxbetyg 7.

Hunden måste vara kvar i positionen (stå/ sitt/ligg) tills den får kommando att fortsätta med momentet. Om hunden startar för tidigt efter stoppet blir betygsneddraget 2–3 enheter. Om starten är väldigt tidig, t.ex. innan tävlingsledarens kommendering, underkänns momentet.

Om hunden går till fel apportbock (eller hinder), stoppas och omdirigeras till korrekt apportbock ger det 3 betygsenheters avdrag. Om hunden omdirigeras från fel apportbock (eller hinder) utan att stoppas, ger det 1–2 betygsenheters neddrag.

Betygsneddrag på grund av extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villigt hunden följer dem. Det kan bli 1–2 betygsenheters neddrag/kommando. Betygsneddrag för andra extrakommandon ska vara i enlighet med de generella anvisningarna.

Om hunden vidrör eller krockar med en kon/koner ges 1–3 betygsenheters neddrag beroende på krockens intensitet. Om hunden välter en kon/koner ges 2–3 betygsenheters neddrag. Om hunden springer mellan konerna är maxbetyg 7. Om hundens väg är väldigt nära konerna ges också betygsneddrag.

Om hunden vidrör hindret eller river bommen när den hoppar ger det 2 betygsenheters neddrag.

Momentet underkänns:

- Om hunden hoppar över ett hinder på väg till konerna.
- Om hunden behöver ett andra omdirigeringskommando (tredje kommando) för att runda konerna.
- Om föraren kommenderar (stå/sitt/ligg) för tidigt, t.ex. då hunden fortfarande befinner sig vid sidan om konerna.
- Om hunden inte stannar på kommando.

- Om hunden passerar den tänkta linjen som sammanbinder apportbockarna utan att ha tagit upp korrekt apport.
- Om hunden plockar upp fel apport.
- Om hunden inte hoppar över hindret eller hoppar över fel hinder.Om hunden stödjer sig på hindret.
- Om hindret välter.
- Om föraren riktar in hunden från startpunkten eller rör vid hunden, vid startpunkten.

Om hunden förutser kommandon ger det 2–3 betygsenheters neddrag. Om hunden agerar självständigt,medför det 3 betygsenheters neddrag.

För bedömning av om hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 3.9 Vittringsprov och apportering (Koeff 3)

Kommandon: (”Stanna/fot”), (”fot”), ”sök”, ”loss”, (”fot”).

Utförande: Föraren står vid startpunkten med hunden i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och ger föraren ett apportföremål i trä (10 x 2 x 2 cm), som har märkts i förväg med någon form av identifikation. En blyertspenna eller bläckpenna ska användas. Filtspetspennor, tuschpennor, markeringspennor etc. ska inte användas. Föraren får hålla föremålet i handen i cirka 5 sekunder. Hunden får inte vidröra eller lukta på föremålet i det här skedet. Tävlingsledaren ber föraren att lämna över föremålet och att vända sig om. Föraren väljer själv om hunden ska få se när föremålen läggs ut eller inte. Fot eller stanna kvar kommandon är tillåtna.

Tävlingsledaren går cirka 10 meter från föraren och lägger ut förarens föremål (utan att vidröra det) tillsammans med 5–7 andra likadana föremål på marken.Tävlingsledaren lägger ut de 5–7 andra föremålen med handen och därmed vidrör hen dem.

Föremålen ska placeras i samma mönster, cirka 25 cm från varandra, för alla tävlande på samma tävling, men placeringen av förarens föremål kan variera. Det finns inga begränsningar för var förarens föremål placeras inom det valda mönstret. Se föreslagna mönster i bilaga 2.

Föraren ombeds sedan att vända sig om och på tävlingsledarens tillsägelse kommendera hunden att apportera det förmärkta föremålet. Hunden ska hitta förarens föremål, apportera det och lämna det till föraren enligt de generella anvisningarna.

Hunden tillåts jobba i cirka 30 sekunder om den arbetar aktivt och målinriktat. Samtliga föremål ska vara nya för varje tävlande.

Bedömning: Hundens villighet att arbeta, dess effektivitet och tempo ska påverka betyget. Om hunden tillåts vidröra eller lukta på föremålet i början av momentet (innan föremålet överlämnats till tävlingsledaren), om kommandon ges när hunden är vid föremålen eller om hunden tar upp fel föremål, underkänns momentet. Hunden får lukta på föremålen eller vidröra dem lätt när den letar efter korrekt föremål.

Betyget sänks om hunden knuffar/flyttar/petar på föremål/föremålen eller om den måste försäkra sig om det korrekta föremålet flera gånger. Betygsneddraget är 0,5–1 enheter för en förflyttning eller petande. En kort dubbelkontroll sänker inte nödvändigtvis betyget så länge arbetet är systematiskt och effektivt.

För bedömning av om hunden tappar apportföremålet, eller tuggar/biter på apportföremålet, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 3.10 Fjärrdirigering (Koeff 4)

Kommandon: ”Ligg”, (”stanna kvar”), ”sitt”/”stå”/”ligg” 2 ggr, ”sitt”.

Handtecken är tillåtet tillsammans med röstkommando vid positionsbyten. Föraren får använda en eller två händer.

Utförande: Hunden ska ändra position 6 gånger (sitt/stå/ligg) enligt förarens kommandon och utan att förflytta sig från platsen där den blivit lämnad.

Startpunkten är mellan två markeringar med ungefär en meters mellanrum. En gräns dras bakom hunden genom en tänkt linje mellan dessa två markerade punkter. Föraren kommenderar, på instruktion från tävlingsledaren, hunden att lägga sig ner vid startpunkten framför och intill den tänkta linjen.

Föraren lämnar hunden på tävlingsledarens tillsägelse och går till en angiven plats cirka 15 meter framför hunden och stannar vänd mot hunden. Ordningsföljden på positionerna kan variera men ska vara densamma för alla tävlande i tävlingen. Varje position ska utföras 2 gånger och det sista kommandot för att ändra position ska vara ”ligg”.

Tävlingsledaren visar föraren i vilken ordning hunden ska skifta positioner med skrivna skyltar, figurer eller en elektronisk skylt. Tävlingsledaren står cirka 3–5 meter från hunden så att hen inte kan se hunden när instruktionerna ges. Tävlingsledaren ska ändra skylten var 3:e sekund.

Föraren måste använda röstkommandon. När föraren är på avstånd från hunden får handtecken användas samtidigt som röstkommandon, men de måste vara korta och utföras samtidigt. Efter sista liggkommandot och på tävlingsledarens tillsägelse, återvänder föraren till hunden och kommenderar den till utgångsposition efter tävlingsledarens instruktion.

Bedömning: Hastigheten i skiftet mellan positionerna, tydliga positioner, hur bra positionerna hålls samt hur mycket hunden rör sig, ska påverka betyget.

För att momentet ska godkännas får hunden inte förflytta sig mer än totalt en kroppslängd från startpunkten (åt något håll). Om hunden förflyttar sig en kroppslängd är maxbetyg 5. Alla förflyttningar summeras (framåt, bakåt och åt sidan).

Om hunden missar en av de sex positionerna är maxbetyget 7. Om hunden missar två positioner underkänns momentet. Om hunden hoppar över en position och intar nästkommande position, underkänns momentet.

Hunden måste ändra position minst 5 gånger på kommando för att momentet ska kunna godkännas.

Om hunden behöver två kommandon för att göra ett positionsskifte är maxbetyget 8. Om hunden inte åtlyder ett andra kommando för en position leder detta till att hunden missar denna position. Det första extrakommandot för en position ger 2 betygsenheters neddrag och för efterföljande kommando/n blir det 1 betygsenhets neddrag för det extra kommandot.

Ett tredje kommando får ges vid en position om det kan göras i tid så att nästa positionsbyte kan utföras. En position som utförs efter ett tredje kommando är dock en missad position.

Omfattande användande av rösten, överdrivna eller långvariga handtecken ger betygsneddrag (se generella regler).

Om hunden sätter sig upp innan föraren återvänt, är maxbetyget 8.

Det är möjligt att få betyg på momentet även om 3–4 positioner har intagits först efter ett extra kommando om dessa extra kommandon åtlyds omedelbart och leder till tydliga positioner och momentet i övrigt är väl utfört.

BILAGA 1

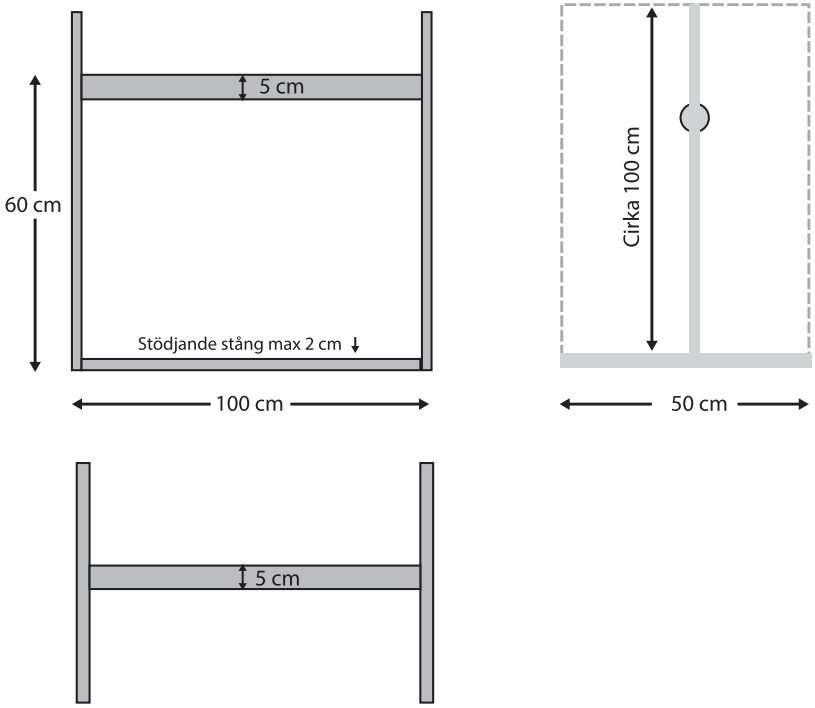
Hinder

Öppet hopphinder för moment 3.8.

Maxhöjden är 60 cm. Hinderstolparna ska vara cirka 100 cm höga. Hinderfötterna ska vara konstruerade så att hindret står stabilt och vara minst 50 cm långa beroende på designen på hindret. Bredden är 100 cm.

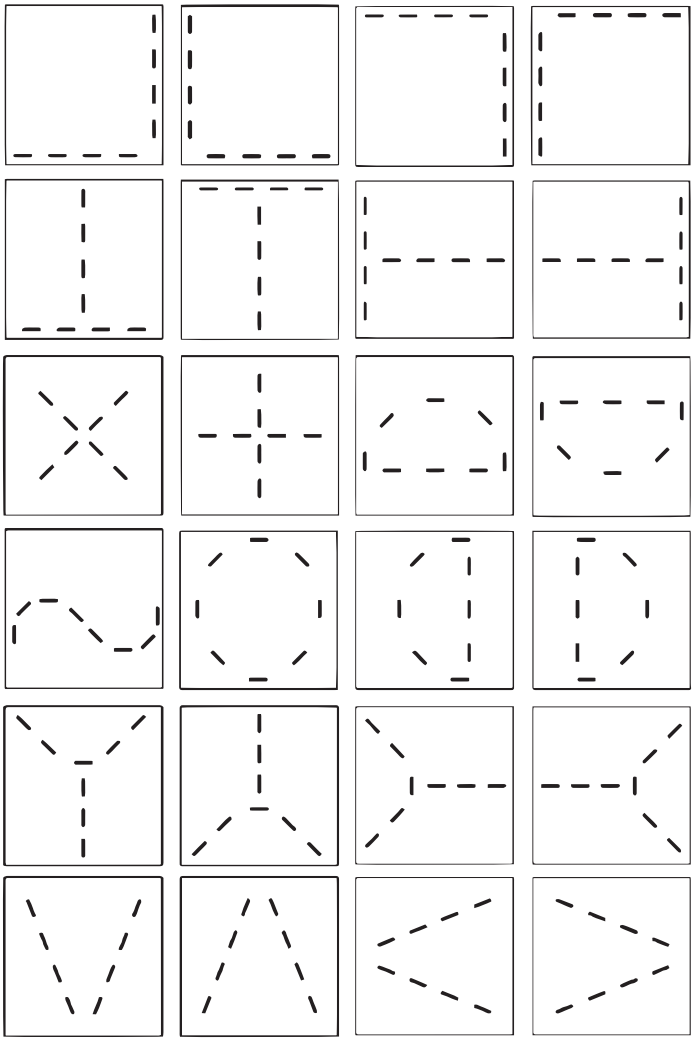
Bommen/brädan ligger fritt så att den kan rivas åt båda håll.

Det kan finnas en sammanbindande stödjande stång längst ned, max 2 cm hög. Det rekommenderas att hållarna är lätt konkava så att bommen, cirka 5 cm i diameter, inte kan blåsa ner av vinden. Det ska inte finnas något extra stöd för bommen annat än hållarna som den ligger på.

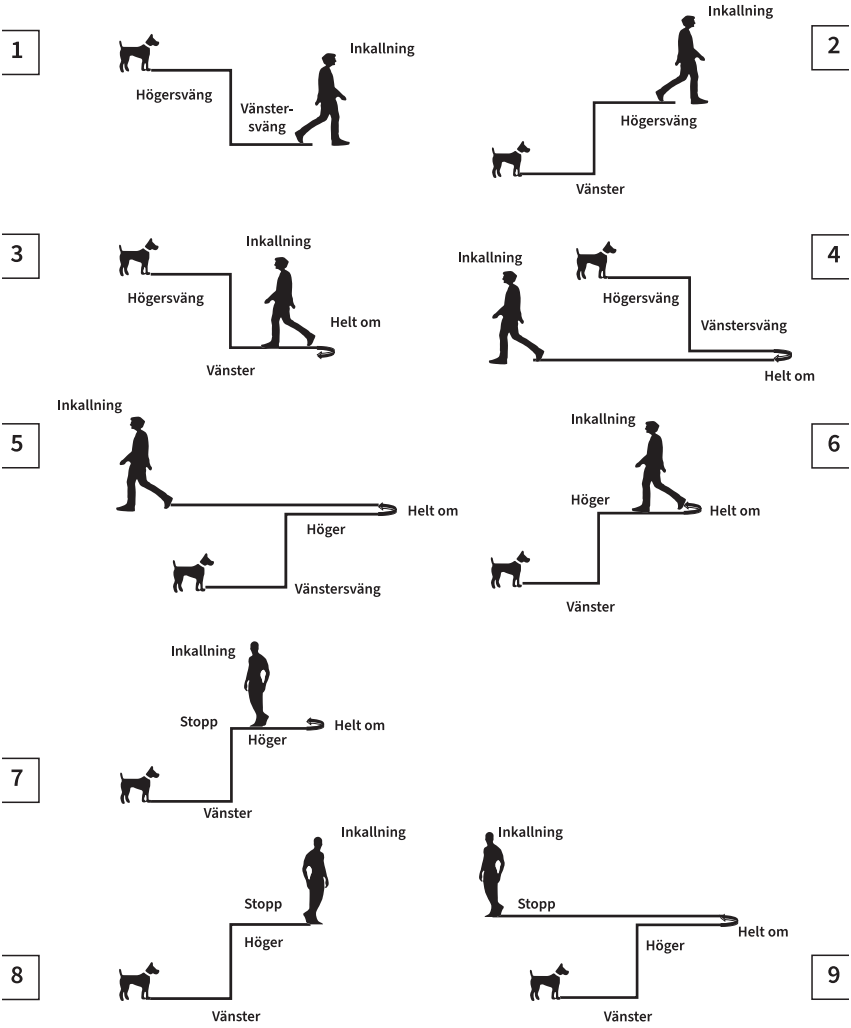
BILAGA 2

Föreslagna mönster för hur föremålen kan läggas ut i moment 3.9

BILAGA 3

Scheman för positioner under marsch (moment 3.4) och guide för tävlingsledarens kommendering

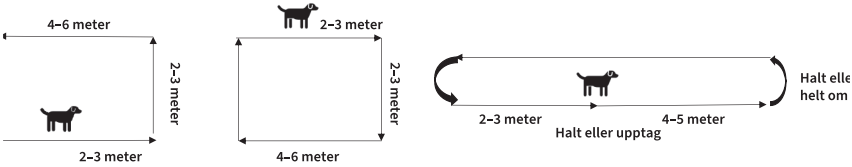
Variant 1: Återgå till hunden/Ta med dig hunden

1.1 Gå på en rak linje fram och tillbaka

Föraren lämnar hunden och går rakt fram cirka 4–5 meter. Föraren vänder om och/eller stannar på tävlingsledarens kommendering, återgår och passerar med hunden på förarens vänstra sida på ungefär 0,5 meters avstånd, cirka 2–3 meter efter att föraren passerat hunden, vänder föraren på tävlingsledarens kommendering och går upp jämsides med hunden. När föraren är i jämnhöjd med hunden stannar föraren och kommenderar hunden till utgångsposition eller så fortsätter föraren att gå och tar hunden med sig när hen passerar.

1.2 Sväng vänster/höger och gör helt om.

Föraren lämnar hunden och går enligt tävlingsledarens instruktioner rakt fram cirka 2–3 meter. Därefter går föraren enligt tävlingsledarens kommendering i vändningar till vänster eller höger och/eller helt om och återgår till hunden enligt beskrivningen i punkt 1.1.

Variant 2: Kalla in hunden

2.1 Gå på en rak linje och kalla in

Föraren lämnar hunden och går rakt fram cirka 4–5 meter. Föraren stannar sedan och gör helt om / helt om halt på tävlingsledarens kommando. Därefter kommenderar tävlingsledaren föraren att kalla in hunden (endast röstkommando). Används handtecken ger det 2 betygsenheters neddrag. När hunden intagit fotposition meddelar tävlingsledaren hur man fortsätter.

2.2 Sväng vänster/höger, gör helt om och kalla in

Föraren lämnar hunden och går därefter enligt tävlingsledarens instruktioner. Vändningar till vänster/höger och/eller helt om kan förekomma. Föraren kan gå i vilken riktning som helst, även bakom hunden, när inkallningen sker. Föraren fortsätter att gå under inkallningen och även ett par meter tillsammans med hunden när denna kommit upp i fotposition. Därefter meddelar tävlingsledaren hur man fortsätter.

Inkallningen kan göras på flera olika sätt, till exempel:

- Föraren stannar och vänder sig om samt gör en vanlig inkallning
- Föraren vänder sig om, stannar och gör en vanlig inkallning
- Föraren är i rörelse på väg mot hunden eller bort från hunden och inkallningen utförs som i momentet ”Rutan”
- Föraren vänder om och går mot hunden, går förbi hunden och kallar därefter in den.

Tävlingsledarens kommendering:

1. Moment Positioner under marsch startar, framåt marsch, kommendera, sväng höger, sväng vänster, kalla in.
2. Moment Positioner under marsch startar, framåt marsch, kommendera, sväng vänster, sväng höger, kalla in.
3. Moment Positioner under marsch startar, framåt marsch, kommendera, sväng höger, sväng vänster, helt om, kalla in.
4. Moment Positioner under marsch startar, framåt marsch, kommendera, sväng höger, sväng vänster, helt om, kalla in.
5. Moment Positioner under marsch startar, framåt marsch, kommendera, sväng vänster, sväng höger, helt om, kalla in.
6. Moment Positioner under marsch startar, framåt marsch, kommendera, sväng vänster, sväng höger, helt om, kalla in.

7. Moment Positioner under marsch startar, framåt marsch, kommendera, sväng vänster, sväng höger, helt om, gör halt, kalla in.
8. Moment Positioner under marsch startar, framåt marsch, kommendera, sväng vänster, sväng höger, gör halt, kalla in.
9. Moment Positioner under marsch startar, framåt marsch, kommendera, sväng vänster, sväng höger, helt om, gör halt, kalla in.

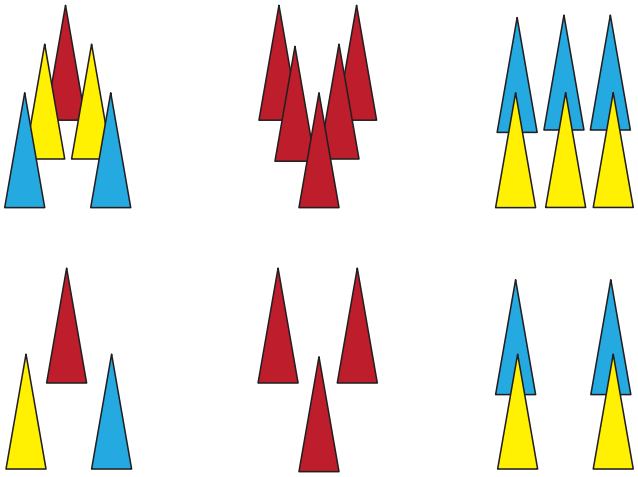
BILAGA 4

Mönster för gruppen av koner i moment 3.8.

Bilderna nedan är förslag. Det är viktigt att storleken på ytorna är korrekt, t.ex. att både bredd och djup är ungefär 60–80 cm.

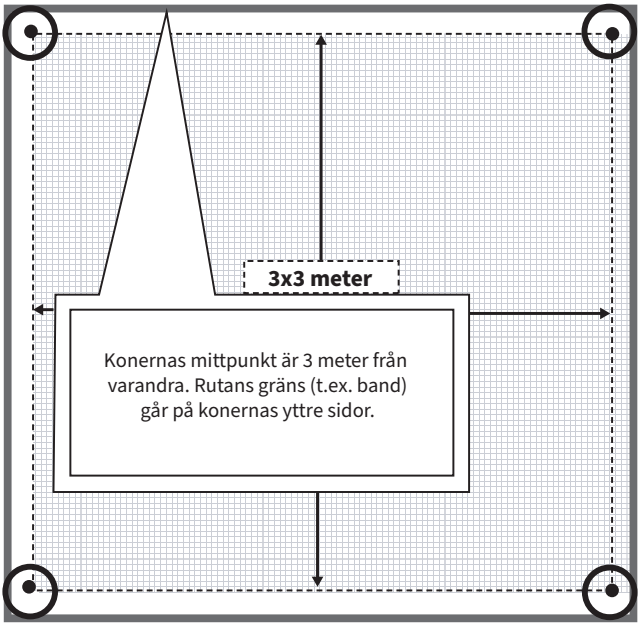
Bredden och djupet på gruppen av koner ska vara ungefär 60–80 cm. Höjden ska vara 40–50 cm. Förutsatt att botten på en kon är ungefär 25 x 25 cm, får vi totalt 75 cm när vi placerar tre koner sida vid sida. Det innebär att det finns möjlighet att ha lite utrymme, cirka 2–3 cm, mellan konerna. Om konerna i stället placeras med två koner längst fram (fyra koner bildar en fyrkant) kan avståndet mellan dem vara cirka 20 cm.

Mönster för gruppen av koner
Konerna ska täcka 0,4–0,5 kvadratmeter
och konerna ska vara cirka 40–50 cm höga

BILAGA 5

Detaljer för byggande av rutan och placering av koner med mera.

BILAGA 6

Godkända apporter.

Regler, profilprodukter och mycket annat köper du enkelt via SBK Shopen hos vår samarbetspartner Jami Hundsport.

https://jamihundsport.se

Agria
Djurförsäkring

Svenska Brukshundklubben
Box 4, 123 21 Farsta

Besöksadress: Fryksdalsbacken 20, Farsta
Telefon växel: 08-505 875 00, Fax: 08-505 875 99

Hemsida: www.brukshundklubben.se
E-post: info@brukshundklubben.se

SVENSKA KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Svenska Kennelklubben
Box 771, 191 27 Sollentuna

Besöksadress: Rotebergsvägen 3, Sollentuna
Telefon växel: 08-795 30 00, Fax: 08-795 30 40

Hemsida: www.skk.se
E-post: info@skk.se

Produktion: Anne-Christine Stareborn. Omslagsfoto: Niclas Vestefjell.